

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: “Бухгалтерський облік і формування звітності про фінансові
результати діяльності підприємства”

Виконав: студент групи ОО-41
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”
Грицюк Олег Романович

Керівник: к.е.н., доц., Максимів Ю.В.

Рецензент: док.е.н., Пилипів Н.І.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ініціали)

“ 7 ” листопада 2024 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Грицюка Олега Романовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Бухгалтерський облік і формування звітності про фінансові результати діяльності підприємств

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник роботи: Максимів Юлія Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити: Розділ 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності підприємств. 1.1. Поняття та значення фінансових результатів у системі бухгалтерського обліку; 1.2. Класифікація доходів та витрат підприємств як основа їх обліку та відображення у фінансовій звітності; 1.3. Нормативно-правове регулювання процесу обліку фінансових результатів підприємств Розділ 2. Організація і методика бухгалтерського обліку фінансових результатів на підприємствах 2.1. Особливості обліку фінансових результатів за видами діяльності підприємства; 2.2. Методика обліку доходів, витрат та фінансових результатів підприємства; 2.2. Склад і структура звітності про фінансові результати діяльності Розділ 3. Особливості формування фінансової звітності і аналіз фінансових результатів діяльності підприємства; 3.1. Методика формування фінансової звітності підприємства: міжнародний та вітчизняний досвід. 3.2. Аналіз фінансових результатів і оцінка ефективності діяльності підприємства; 3.3. Удосконалення процесу формування звітності про фінансові результати задля забезпечення інформаційних потреб зацікавлених осіб .

3. Дата видачі завдання

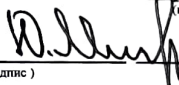
04.12.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Виконати перший розділ кваліфікаційної роботи: "Теоретичні основи бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності підприємств"	17.02.2025 р.	вн. D. Shuf
2	Виконати другий розділ кваліфікаційної роботи: "Організація і методика бухгалтерського обліку фінансових результатів на підприємствах"	18.03.2025 р.	вн. D. Shuf
3	Виконати третій розділ кваліфікаційної роботи: "Методика формування фінансової звітності підприємства: міжнародний та вітчизняний досвід"	21.04.2025 р.	вн. D. Shuf

Студент
(підпис)

Грицюк О. Р.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи
(підпис)

Максимів Ю. В.
(прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

ВІДГУК

**на кваліфікаційну роботу
студента групи ОО-41
Грицюка Олега Романовича**

на тему:

**“Бухгалтерський облік і формування звітності про фінансові
результати діяльності підприємства”**

У сучасних умовах трансформації економіки, підвищення прозорості бізнесу та посилення вимог до інформаційної відкритості підприємств особливої важливості набуває належна організація бухгалтерського обліку фінансових результатів. Саме фінансові результати є ключовим індикатором ефективності діяльності суб'єкта господарювання, що безпосередньо впливає на інтереси внутрішніх та зовнішніх користувачів звітності. Актуальність теми кваліфікаційної роботи Грицюка Олега Романовича зумовлена необхідністю удосконалення підходів до формування звітності відповідно до національних стандартів та вимог різних груп користувачів, що забезпечує прийняття обґрунтованих управлінських рішень, підвищує конкурентоспроможність підприємства та довіру до нього з боку зацікавлених сторін.

Об'єктом дослідження є фінансові результати діяльності підприємства та процес їх обліку в системі бухгалтерського обліку. Предметом дослідження є теоретичні, методичні та організаційні засади бухгалтерського обліку фінансових результатів та формування звітності на підприємстві ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини».

У першому розділі кваліфікаційної роботи студент розкрив теоретичні основи бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності підприємств: охарактеризовано поняття фінансових результатів та їх значення у системі обліку, проведено класифікацію доходів і витрат як бази для їх облікового відображення, а також проаналізовано нормативно-правове регулювання процесу обліку фінансових результатів. У другому розділі досліджено організацію і методику бухгалтерського обліку фінансових результатів на прикладі ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини»: подано опис методики обліку доходів і витрат, а також описано структуру звітності про фінансові результати малого підприємства. У третьому розділі студент проаналізував особливості формування фінансової звітності та результати діяльності підприємства: розглянуто міжнародний і вітчизняний досвід формування звітності, здійснено аналіз фінансових результатів підприємства та надано пропозиції щодо удосконалення процесу звітування для забезпечення інформаційних потреб зацікавлених користувачів.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці пропозицій щодо удосконалення процесу формування інформації про фінансові результати та їх відображення у фінансовій звітності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини».

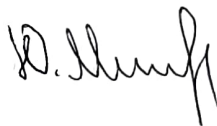
Щодо недоліків кваліфікаційної роботи Грицюка Олега Романовича на тему: “Бухгалтерський облік і формування звітності про фінансові результати діяльності підприємства”, то рівень її виконання з точки зору опрацювання наукової літератури та документів підприємства є недостатнім для отримання бажаних наукових результатів. Окремі висновки у кваліфікаційній роботі потребують більш глибокого обґрунтування та тіснішого зв’язку з проведенням аналізом, що дозволило б зробити рекомендації більш переконливими та аргументованими.

Незважаючи на наведені недоліки кваліфікаційна робота Грицюка Олега Романовича є логічним, самостійно виконаним дослідженням, більшість поставлених завдань виконано.

Отже, кваліфікаційна робота Грицюка Олега Романовича на тему “Бухгалтерський облік і формування звітності про фінансові результати діяльності підприємства” є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам, що визначені до такого виду робіт, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування”.

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
“23” травня 2025 р.

Юлія МАКСИМІВ

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

студента економічного факультету Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Грицюка Олега Романовича

на тему:

**«Бухгалтерський облік і формування звітності про фінансові результати
діяльності підприємства»**

Актуальність теми. У сучасних умовах розвитку економіки, коли значно зростає потреба у прозорості фінансової інформації, дослідження питань бухгалтерського обліку та формування звітності про фінансові результати є надзвичайно актуальним. Враховуючи посилення конкуренції на ринку, саме фінансова звітність стає важливою складовою ефективного управління підприємством, джерелом інформації для внутрішніх і зовнішніх користувачів, зокрема для інвесторів, партнерів, фінансових установ. Обрана тема є важливою як з теоретичної, так і з практичної точки зору, оскільки дає змогу визначити ефективні підходи до формування достовірної фінансової інформації та її подання у формі звітності.

Якість проведеного аналізу проблеми. Автор проаналізував достатній обсяг навчальної та наукової літератури. У роботі надано глибоке тлумачення поняття фінансових результатів, здійснено обґрунтовану класифікацію доходів і витрат, розглянуто нормативно-правову базу, що має вплив на об'єкт дослідження. У практичному аспекті на прикладі ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» проаналізовано особливості ведення обліку фінансових результатів, показано специфіку звітності малого підприємства,

здійснено аналіз результатів діяльності та наведено конкретні рекомендації щодо її вдосконалення.

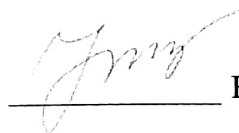
Практична цінність висновків і рекомендацій полягає в тому, що результати дослідження мають прикладний характер і можуть бути використані у практиці фінансово-господарської діяльності підприємств, зокрема малого бізнесу. Запропоновані рекомендації щодо вдосконалення облікової політики та формування звітності мають потенціал до впровадження у діяльність ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» та подібних суб'єктів господарювання.

Наявність недоліків. До недоліків можна віднести недостатньо детальний аналіз впливу змін податкового законодавства на фінансові результати підприємства. Слід зазначити, що автор наводить не до кінця аргументовані висновки та присутні незначні стилістичні та технічні помилки. Водночас такі зауваження не впливають на позитивну оцінку рецензованої кваліфікаційної роботи.

Загальний висновок і оцінка кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота Грицюка Олега Романовича на тему “Бухгалтерський облік і формування звітності про фінансові результати діяльності підприємства” є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам, що визначені до такого виду наукових робіт, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування”.

Рецензент

кандидат економічних наук
доцент кафедри теоретичної і прикладної
економіки Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Надія ПИЛИПП

“23” травня 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	
1.1. Поняття та значення фінансових результатів у системі бухгалтерського обліку.....	5
1.2. Класифікація доходів та витрат підприємств як основа їх обліку та відображення у фінансовій звітності.....	10
1.3. Нормативно-правове регулювання процесу обліку фінансових результатів підприємств.....	17
РОЗДІЛ 2.....	
2.1. Особливості обліку фінансових результатів за видами діяльності підприємства ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини».....	22
2.2. Методика і процедури обліку доходів, витрат та фінансових результатів підприємства.....	30
2.3. Структура звітності про фінансові результати діяльності малого підприємства та методика його формування.....	35
РОЗДІЛ 3.ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	44
3.1. Методика формування фінансової звітності підприємства: міжнародний та вітчизняний досвід.....	44
3.2. Аналіз фінансових результатів і оцінка ефективності діяльності підприємства.....	49
3.3. Удосконалення процесу формування звітності про фінансові результати задля забезпечення інформаційних потреб зацікавлених осіб	58
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

У сучасних умовах економічного розвитку та посилення конкурентної боротьби на внутрішньому й зовнішньому ринках значно зростає роль бухгалтерського обліку фінансових результатів як інформаційної бази для прийняття управлінських рішень. Фінансові результати є центральним показником ефективності діяльності підприємства, що відображає доцільність використання виробничих, трудових і фінансових ресурсів, а також визначає його інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність. Особливої актуальності набуває питання удосконалення методики бухгалтерського обліку доходів і витрат підприємства та формування на їх основі звітності про фінансові результати, яка має відповідати потребам різних груп користувачів та сприяти ефективному управлінню.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування і розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення бухгалтерського обліку та формування звітності про фінансові результати діяльності підприємств в умовах ринкової економіки.

Для досягнення поставленої мети необхідно:

- 1) розкрити сутність та роль фінансових результатів у системі бухгалтерського обліку підприємства;
- 2) проаналізувати класифікацію доходів і витрат як основу для правильного їх обліку та відображення у фінансовій звітності;
- 3) дослідити нормативно-правове забезпечення організації обліку фінансових результатів на підприємствах України;
- 4) охарактеризувати особливості організації обліку фінансових результатів за видами діяльності на прикладі ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини»;
- 5) розглянути методику ведення обліку доходів, витрат і фінансових результатів підприємства;

- 6) проаналізувати структуру звітності малого підприємства про фінансові результати та порядок її складання;
- 7) вивчити особливості формування фінансової звітності згідно з вітчизняними та міжнародними стандартами;
- 8) провести аналіз фінансових результатів діяльності підприємства та оцінити його економічну ефективність;
- 9) надати рекомендації щодо вдосконалення процесу формування фінансової звітності з метою задоволення інформаційних потреб користувачів.

Об'єктом дослідження є фінансові результати діяльності підприємства та процес їх обліку в системі бухгалтерського обліку, зокрема на прикладі ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини». Предметом дослідження є теоретичні, методичні та організаційні засади бухгалтерського обліку фінансових результатів та формування звітності на підприємстві ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини».

У роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналіз і синтез – для дослідження сутності фінансових результатів; систематизація та узагальнення – для класифікації доходів і витрат; порівняльний аналіз – при дослідженні міжнародного та вітчизняного досвіду формування фінансової звітності; економіко-статистичні методи – для аналізу фінансових результатів і оцінки ефективності діяльності підприємства; графічний метод – для наочного відображення результатів дослідження.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, матеріали наукових конференцій і семінарів, дані фінансової звітності та первинного обліку ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини», інформаційні ресурси мережі Інтернет.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Поняття та значення фінансових результатів у системі бухгалтерського обліку

Фінансовий результат займає центральне місце в системі бухгалтерського обліку, оскільки відображає ефективність діяльності підприємства. Наукові підходи до визначення цього поняття суттєво різняться залежно від галузі знань та аспектів, які розглядаються вченими. Мандрус Н. та Брік С. [14] визначає фінансовий результат як "прибуток (збиток) від конкретного виду діяльності, що визначається як алгебраїчна сума валового прибутку, інших операційних доходів, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат". Ковальова О. трактує фінансовий результат як "прибуток або збиток, що визначається різницею між доходами та витратами підприємства і представляє додаткову вартість" [10]. За Лишиленко О. В., це "прибутки або збитки, отримані від підприємницької діяльності за певний період" [13].

Іоргачова М. розглядає фінансовий результат як "результат господарської діяльності, що є різницею від порівняння доходів і витрат підприємства за вирахуванням сум податків" [10].

Доходи як економічна категорія досліджувалися багатьма науковцями і мають різні тлумачення. Сопко В.В. та Завгородній В.П. [29] визначають дохід як "валове надходження економічної вигоди протягом звітного періоду, що виникає під час операційної діяльності підприємства".

Блонська В.І. [1] трактує доходи як "надходження, одержані внаслідок господарської діяльності підприємства за певний період у вигляді конкретних економічних вигод, отриманих внаслідок процесу використання залучених ресурсів в умовах прийнятного рівня підприємницького ризику". Бутинець

Ф.Ф. [2] розглядає дохід як "потік грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг". Камінська Т.Г. [8] визначає дохід як "збільшення економічних вигод протягом звітного періоду внаслідок надходження активів і/або підвищення їх вартості, і/або зменшення зобов'язань, які приводять до збільшення капіталу організації, за винятком внесків власників".

Витрати як важлива економічна категорія також досліджувались численними науковцями. Бутинець Ф.Ф., Пушкар М.С., Грещак М.Г. та інші розглядають витрати як використання ресурсів підприємства. Бланк І.А., Гура Н.О., Крушельницька О.В. та інші представляють витрати у грошовій формі як оцінку використаних ресурсів. Прохар Н.В., Кулішов В.В., Цаль-Цалко Ю.С., Нападовська Л.В. трактують витрати як вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу [6].

У нормативних документах, зокрема НП(С)БО 16 [25], витрати визначаються як "зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу, за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками". Концептуальна основа фінансової звітності трактує витрати як "зменшення активів або збільшення зобов'язань, наслідком якого є зменшення власного капіталу, крім як внаслідок здійснення розподілу держателям вимог до власного капіталу" [15].

Фінансові результати в системі бухгалтерського обліку відіграють багатогранну роль (рис. 1.1).

По-перше, вони є джерелом інформації для прийняття управлінських рішень як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами.

Для внутрішніх користувачів, зокрема менеджменту підприємства, ця інформація слугує основою для комплексної оцінки ефективності діяльності, дозволяючи аналізувати досягнуті результати, виявляти проблемні аспекти операційної діяльності.

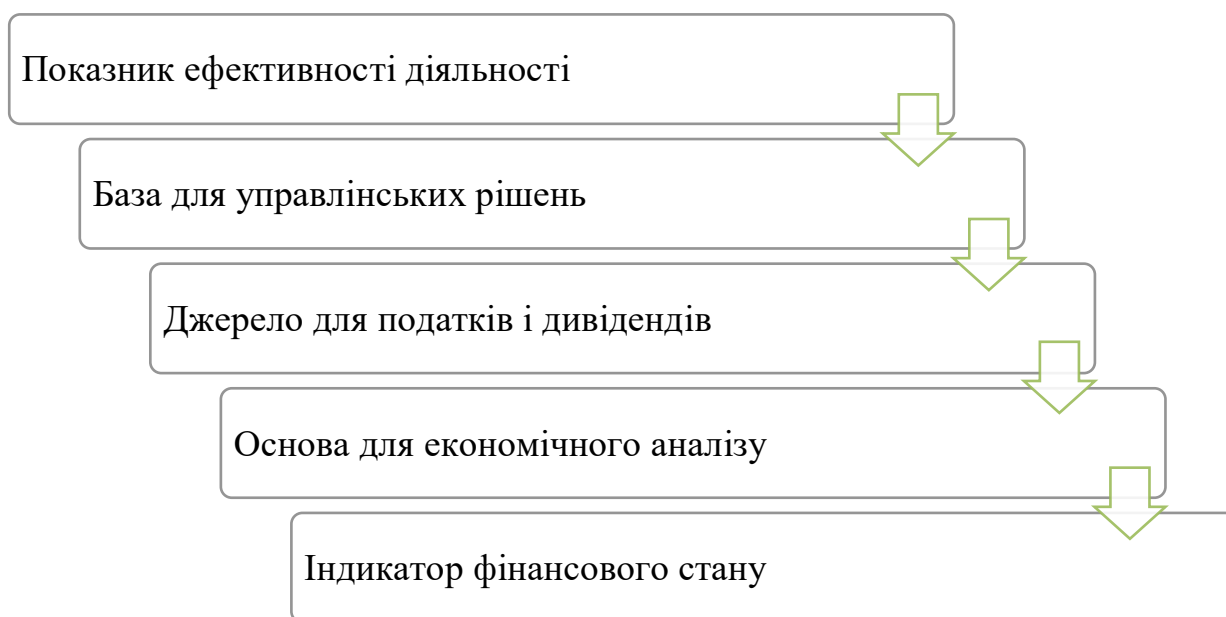

Рис. 1.1. Значення фінансових результатів у системі фінансового обліку

Джерело: складено автором

А також, формувати стратегічні плани розвитку та здійснювати оперативний контроль за їх виконанням, приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів та оптимізації бізнес-процесів.

Водночас зовнішні користувачі, такі як потенційні інвестори, банківські установи та державні органи, використовують дані про фінансові результати для оцінки інвестиційної привабливості підприємства, його здатності генерувати стабільний прибуток, виконувати фінансові зобов'язання та забезпечувати сталий розвиток у довгостроковій перспективі, що є ключовими факторами при прийнятті рішень щодо інвестування коштів, надання кредитів або встановлення партнерських відносин [9].

Особливе значення має правильність визначення та відображення фінансових результатів у бухгалтерському обліку, оскільки це безпосередньо впливає на достовірність фінансової звітності та якість економічних рішень, що приймаються на її основі. Цей процес реалізується через комплексний механізм відображення господарських операцій, який передбачає акумулювання інформації про всі аспекти діяльності підприємства. Ключовим елементом цього механізму є систематизація даних про фінансові результати

за різними видами діяльності - операційною, фінансовою та інвестиційною, що дозволяє отримати структуроване уявлення про джерела формування прибутку або збитку. В процесі визначення фінансового результату відбувається співставлення доходів і витрат підприємства за відповідний звітний період, при цьому особлива увага приділяється правильності відображення всіх господарських операцій та дотриманню принципу відповідності доходів і витрат. Саме цей принцип забезпечує формування достовірної інформації про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності, що є необхідною умовою для ефективного управління та прийняття обґрунтованих економічних рішень.

Система бухгалтерського обліку, здійснюючи контроль за формуванням та розподілом прибутку підприємства, виконує надзвичайно важливу функцію узгодження інтересів різних зацікавлених сторін - власників, які зацікавлені в отриманні дивідендів та зростанні вартості їхніх інвестицій, працівників, які розраховують на стабільну заробітну плату та соціальні гарантії, та держави, яка отримує податкові надходження від прибуткової діяльності підприємства. Прибуток, як позитивний фінансовий результат діяльності, є не лише показником ефективності господарювання, але й ключовим джерелом для розвитку підприємства через механізми його розподілу на формування резервного капіталу, який забезпечує фінансову стійкість у складних економічних умовах, створення фондів розвитку для фінансування інвестиційних проектів та модернізації виробництва, виплату дивідендів власникам, що стимулює їх подальшу інвестиційну активність, при цьому особлива увага приділяється правильності визначення бази оподаткування та своєчасності сплати податку на прибуток, що безпосередньо впливає на фінансові відносини підприємства з державою та його репутацію як сумлінного платника податків [11].

В сучасних умовах господарювання значення фінансових результатів у системі бухгалтерського обліку посилюється через необхідність забезпечення сталого розвитку підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

Інформація про фінансові результати стає критично важливим інструментом для комплексної оцінки ефективності використання всіх видів ресурсів - матеріальних, трудових, фінансових, що дозволяє виявляти резерви підвищення продуктивності та оптимізації витрат, а також оцінювати здатність підприємства генерувати стабільні грошові потоки, необхідні для фінансування поточної діяльності та інвестиційних проектів, створювати додану вартість, яка є джерелом економічного зростання та підвищення ринкової вартості підприємства. В умовах економічної нестабільності, коли підприємства стикаються з численними викликами - від волатильності валютних курсів до зміни споживчих преференцій та посилення конкурентного тиску, якісна та своєчасна інформація про фінансові результати стає основою для прийняття стратегічних рішень, спрямованих на зміцнення ринкових позицій та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємства.

Система бухгалтерського обліку фінансових результатів також забезпечує формування інформаційної бази для економічного аналізу діяльності підприємства. На основі даних про фінансові результати розраховуються різноманітні показники рентабельності, які характеризують ефективність використання активів, власного капіталу, виробничих ресурсів підприємства. Це дозволяє виявити резерви підвищення ефективності діяльності та розробити заходи щодо їх реалізації [13, с. 2-3].

Важливим аспектом є також міжнародна гармонізація підходів до визначення та відображення фінансових результатів у бухгалтерському обліку. В умовах глобалізації економіки та розвитку міжнародних економічних відносин зростає потреба в забезпеченні порівнянності фінансової інформації різних країн. Це вимагає від системи бухгалтерського обліку постійного вдосконалення методології формування та відображення фінансових результатів відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

Отже, фінансові результати в системі бухгалтерського обліку є комплексним показником, який відображає ефективність діяльності підприємства та забезпечує інформаційні потреби різних груп користувачів. Правильність їх визначення та відображення має важливе значення для прийняття управлінських рішень, оцінки фінансового стану підприємства та його перспектив розвитку. Система бухгалтерського обліку повинна забезпечувати формування достовірної та повної інформації про фінансові результати, що відповідає вимогам національних та міжнародних стандартів та забезпечує потреби управління підприємством.

1.2. Класифікація доходів та витрат підприємств як основа їх обліку та відображення у фінансовій звітності

У сучасній системі бухгалтерського обліку класифікація доходів та витрат підприємства відіграє фундаментальну роль у формуванні фінансової звітності та прийнятті управлінських рішень. Ця класифікація базується на національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартах фінансової звітності, які встановлюють єдині підходи до визначення, визнання та оцінки доходів і витрат. Правильна класифікація цих елементів є основою для достовірного відображення фінансових результатів діяльності підприємства та забезпечення інформаційних потреб різних груп користувачів фінансової звітності.

Доходи підприємства класифікуються за різними ознаками, але найважливішою є класифікація за видами діяльності. Відповідно до цієї класифікації, доходи поділяються на доходи від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності (рис. 1.2).

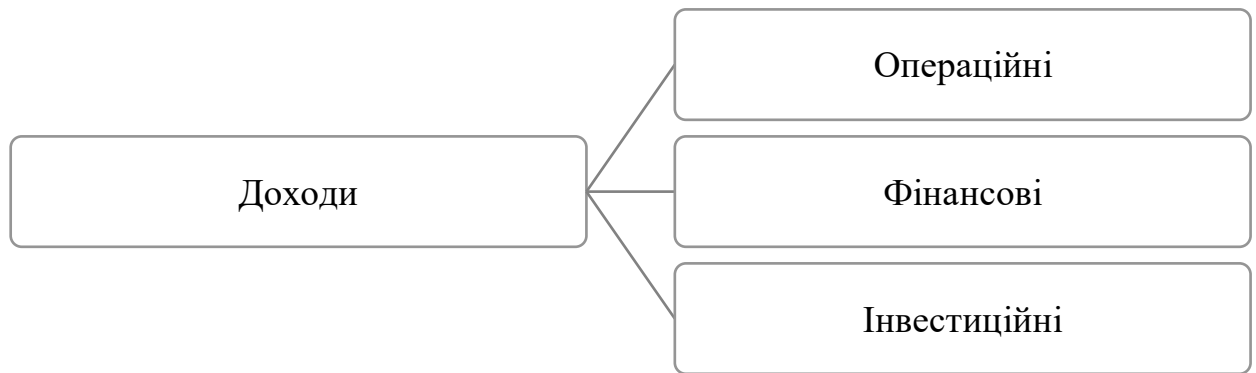

Рис. 1.2. Класифікація доходів підприємства

Джерело: складено автором

В системі бухгалтерського обліку операційні доходи займають ключове місце, оскільки вони безпосередньо пов'язані з основною діяльністю підприємства. Головним компонентом операційних доходів є надходження від реалізації продукції, товарів, робіт чи послуг, які формують основний грошовий потік підприємства. Ці доходи відображають ефективність виробничої та збутової діяльності компанії та її здатність задовольняти потреби споживачів. Крім того, до операційних доходів належать надходження від операційної оренди активів, отримані штрафні санкції від контрагентів за порушення договірних зобов'язань, а також відшкодування вартості раніше списаних активів [13, с. 5-6].

Фінансові доходи представляють собою особливу категорію надходжень, яка формується внаслідок фінансової діяльності підприємства. До цієї категорії належать відсотки, отримані від розміщення коштів на депозитних рахунках у банках, дивідендні виплати від інвестицій у цінні папери інших підприємств, а також інші доходи від здійснення різноманітних фінансових операцій. Фінансові доходи відображають ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства та його здатність генерувати додатковий прибуток від фінансових інвестицій.

Інвестиційні доходи формуються в результаті здійснення підприємством інвестиційної діяльності та включають надходження від продажу необоротних активів, таких як основні засоби, нематеріальні активи та довгострокові

фінансові інвестиції. Важливою складовою інвестиційних доходів є також надходження від участі в капіталі інших підприємств, що відображає результати довгострокових інвестицій у дочірні, асоційовані та спільні підприємства. Ці доходи демонструють ефективність інвестиційної політики підприємства та його здатність отримувати вигоди від довгострокових вкладень капіталу.

Витрати підприємства також класифікуються за різними ознаками, що дозволяє забезпечити їх правильний облік та відображення у фінансовій звітності. За видами діяльності витрати поділяються на операційні, фінансові та інвестиційні (рис. 1.3).

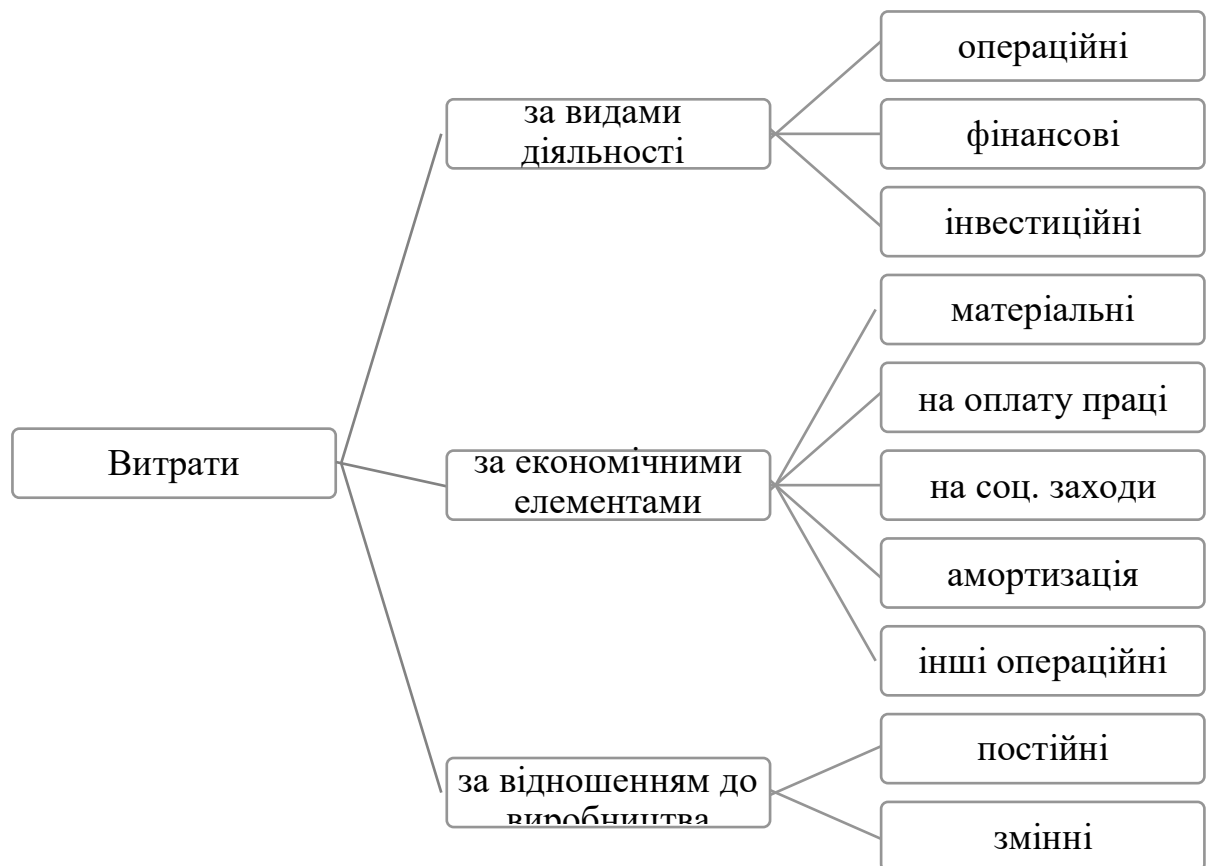

Рис. 1.3. Класифікація витрат підприємства

Джерело: складено автором

В системі обліку операційні витрати посідають центральне місце, оскільки вони безпосередньо пов'язані з основною діяльністю підприємства та визначають ефективність його функціонування. Основним компонентом

операційних витрат є собівартість реалізованої продукції, яка відображає прямі виробничі витрати та розподілені загальновиробничі витрати. Крім того, до операційних витрат належать адміністративні витрати, пов'язані з управлінням підприємством, витрати на збут, які виникають у процесі реалізації продукції, та інші операційні витрати, що виникають у процесі господарської діяльності [19, с. 11-12]

Класифікація операційних витрат за економічними елементами є важливим інструментом аналізу та контролю витрат підприємства. Така класифікація передбачає групування витрат за їх економічним змістом незалежно від цільового призначення та місця виникнення. Матеріальні витрати відображають вартість використаних у виробництві матеріальних ресурсів, витрати на оплату праці включають заробітну плату працівників та інші виплати, відрахування на соціальні заходи відображають соціальні внески підприємства, амортизація показує знос необоротних активів, а інші операційні витрати охоплюють решту витрат, пов'язаних з операційною діяльністю. Така структуризація витрат дозволяє оцінити ресурсомісткість виробництва та визначити напрямки оптимізації витрат.

Класифікація витрат на постійні та змінні в системі управлінського обліку є фундаментальним інструментом для ефективного управління підприємством та прийняття стратегічних рішень. Постійні витрати, такі як орендна плата, амортизація обладнання, заробітна плата адміністративного персоналу, страхові платежі, залишаються незмінними незалежно від обсягів виробництва у встановлених межах потужності підприємства, що створює певний фінансовий тиск на підприємство навіть при низьких обсягах виробництва. Натомість змінні витрати, до яких належать витрати на сировину та матеріали, заробітна плата виробничого персоналу, витрати на електроенергію для виробничого обладнання, комісійні виплати торговому персоналу, мають пряму залежність від обсягу виробництва та змінюються пропорційно до його зміни. Розуміння характеру та поведінки цих витрат є критично важливим для проведення аналізу беззбитковості, який дозволяє

визначити точку беззбитковості - той обсяг виробництва та реалізації продукції, при якому підприємство не отримує ні прибутку, ні збитку, а також для формування оптимальної цінової політики та планування виробничої програми, що забезпечує максимізацію прибутку підприємства.

Коректна класифікація доходів і витрат є ключовим елементом у процесі формування фінансової звітності підприємства, особливо при складанні Звіту про фінансові результати, який є основним джерелом інформації про ефективність діяльності підприємства для широкого кола користувачів.

Таблиця 1.1

Класифікація доходів та витрат підприємств відповідно до плану рахунків

Клас	Рахунок	Назва рахунку	Вид діяльності	Відображення у звіті про фінансові результати
Доходи				
7	70	Доходи від реалізації	Операційна	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
	71	Інший операційний дохід		Інші операційні доходи
	74	Інші доходи		Інші доходи
	72	Дохід від участі в капіталі	Фінансова	Дохід від участі в капіталі
7	73	Інші фінансові доходи		Інші фінансові доходи
7	79	Фінансові результати	-	Рахунок використовується для закриття рахунків доходів
Витрати				
9	90	Собівартість реалізації	Операційна	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
	91	Загальновиробничі витрати		Розподіляються на рахунок 23 або 90
	92	Адміністративні витрати		Адміністративні витрати
	93	Витрати на збут	Операційна	Витрати на збут
	94	Інші витрати операційної діяльності		Інші операційні витрати
	95	Фінансові витрати	Фінансова	Фінансові витрати
	96	Втрати від участі в капіталі		Втрати від участі в капіталі
	97	Інші витрати	Інвестиційна	Інші витрати
	98	Податок на прибуток	-	Витрати (дохід) з податку на прибуток
	99	Надзвичайні витрати	-	Збитки від надзвичайних подій

Продовження таблиці 1.1

Клас	Рахунок	Назва рахунку	Вид діяльності	Відображення у звіті про фінансові результати
Витрати				
	79	Фінансові результати	-	Рахунок використовується для закриття рахунків витрат
8	80	Матеріальні витрати	Операційна	Відображаються у розділі III звіту про фінансові результати "Елементи операційних витрат"
	81	Витрати на оплату праці		
	82	Відрахування на соціальні заходи		
	83	Амортизація		
	84	Інші операційні витрати		

Цей звіт структурований таким чином, що доходи і витрати групуються відповідно до видів діяльності - операційної, фінансової та інвестиційної, що дозволяє проводити глибокий аналіз ефективності кожного напрямку діяльності підприємства та його внеску у формування кінцевого фінансового результату. При цьому особливу аналітичну цінність має розкриття інформації про витрати за економічними елементами у примітках до фінансової звітності, де детально відображається структура витрат підприємства в розрізі матеріальних витрат, витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи, амортизації та інших операційних витрат, що надає користувачам можливість оцінити ресурсомісткість виробництва, ефективність використання різних видів ресурсів та прийняти обґрунтовані управлінські рішення щодо оптимізації витрат та підвищення рентабельності діяльності підприємства [30, с. 10-13].

Процес визнання та оцінки доходів і витрат у бухгалтерському обліку базується на фундаментальних принципах, які забезпечують достовірне відображення фінансового стану підприємства та результатів його діяльності. Визнання доходів відбувається в момент збільшення економічних вигод, що може проявлятися у формі надходження грошових коштів, отримання інших активів або зменшення існуючих зобов'язань, при цьому такі зміни обов'язково призводять до зростання власного капіталу підприємства, за винятком внесків

учасників. Аналогічно, витрати визнаються у разі зменшення економічних вигод через вибуття активів (наприклад, списання матеріалів у виробництво, виплата заробітної плати) або виникнення нових чи збільшення існуючих зобов'язань, що в кінцевому підсумку призводить до зменшення власного капіталу підприємства. Особливо важливим при цьому є дотримання принципу відповідності, згідно з яким витрати мають бути визнані саме в тому звітному періоді, коли були визнані пов'язані з ними доходи, що забезпечує об'єктивне відображення фінансових результатів діяльності підприємства за кожен звітний період.

В умовах глобалізації економіки та розвитку міжнародних економічних відносин зростає значення гармонізації підходів до класифікації доходів і витрат відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності. Це особливо важливо для підприємств, які працюють на міжнародних ринках або залучають іноземні інвестиції. Міжнародні стандарти встановлюють єдині підходи до класифікації, визнання та оцінки доходів і витрат, що забезпечує порівнянність фінансової звітності різних країн.

Система бухгалтерського обліку доходів і витрат також повинна забезпечувати формування інформації для цілей податкового обліку. Це вимагає відповідної класифікації доходів і витрат згідно з вимогами податкового законодавства, що може відрізнятися від їх класифікації в бухгалтерському обліку. Правильна організація обліку дозволяє забезпечити узгодження бухгалтерського та податкового обліку доходів і витрат, що є важливим для правильного визначення об'єкта оподаткування та виконання податкових зобов'язань підприємства.

Отже, класифікація доходів та витрат підприємств є важливим елементом системи бухгалтерського обліку, який забезпечує формування достовірної інформації про фінансові результати діяльності. Правильна класифікація дозволяє організувати ефективний облік доходів і витрат, забезпечити їх відповідне відображення у фінансовій звітності та формування інформаційної бази для прийняття управлінських рішень. При цьому важливо

враховувати вимоги національних та міжнародних стандартів, а також потреби різних груп користувачів фінансової інформації.

1.3. Нормативно-правове регулювання процесу обліку фінансових результатів підприємств

Нормативно-правове регулювання процесу обліку фінансових результатів підприємств в Україні представляє собою багаторівневу систему, яка забезпечує єдиний методологічний підхід до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Ця система включає законодавчі акти різного рівня, починаючи від Конституції України, яка є основним законом держави, до внутрішніх нормативних документів підприємства. Кожен рівень нормативного регулювання виконує свою функцію у забезпеченні правильності ведення обліку фінансових результатів та формування звітності.

Основним законодавчим документом, який регулює бухгалтерський облік в Україні, виступає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [25]. Цей фундаментальний нормативний акт має всеохоплюючий характер та встановлює базові правові й методологічні засади для ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності в державі. Важливо підкреслити, що дія цього закону поширюється на всі юридичні особи, які створені та функціонують відповідно до українського законодавства, незалежно від їх форми власності чи галузевої приналежності. Закон визначає ключові принципи бухгалтерського обліку, які мають безпосередній вплив на процес обліку фінансових результатів діяльності підприємств. Ці принципи забезпечують єдиний підхід до організації облікового процесу, що дозволяє досягти уніфікації та стандартизації облікових процедур на всіх підприємствах країни, гарантуючи тим самим достовірність та порівнянність фінансової інформації.

Система регулювання обліку фінансових результатів в Україні також спирається на національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, які розроблені з урахуванням міжнародних стандартів фінансової звітності та адаптовані до особливостей національної економіки. Особливе місце в цій системі займає НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [26], яке встановлює базові вимоги до підготовки фінансової звітності та визначає принципи розкриття інформації про діяльність підприємства. Не менш важливими є П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 16 "Витрати", які детально регламентують методологічні аспекти формування та відображення в бухгалтерському обліку інформації про доходи і витрати підприємства. Ці стандарти визначають критерії визнання доходів і витрат, методи їх оцінки, класифікацію та порядок відображення у фінансовій звітності, що забезпечує користувачів достовірною інформацією про фінансові результати діяльності підприємства. Така структурована система нормативного регулювання створює надійну основу для ефективної організації бухгалтерського обліку та формування якісної фінансової звітності, що відповідає сучасним вимогам управління бізнесом.

Особливе місце в системі нормативного регулювання займає План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [2] та Інструкція про його застосування. Ці нормативні документи встановлюють фундаментальні методологічні засади формування облікової інформації про фінансові результати діяльності підприємства через систему бухгалтерських рахунків. Центральне місце в обліку фінансових результатів займає рахунок 79 "Фінансові результати" та його субрахунки, які забезпечують можливість детального відображення результатів за різними напрямками діяльності підприємства. Така структура рахунків дозволяє організувати аналітичний облік фінансових результатів у розрізі видів діяльності, що забезпечує керівництво підприємства необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень та оцінки ефективності різних напрямків бізнесу.

Податковий кодекс України [21] також має суттєвий вплив на облік фінансових результатів, оскільки встановлює правила визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств. Незважаючи на те, що бухгалтерський та податковий облік мають різні цілі та завдання, вони перебувають у тісному взаємозв'язку, що вимагає від підприємств особливої уваги до організації обліку фінансових результатів. Підприємства повинні забезпечити правильне відображення та документування різниць між бухгалтерським і податковим обліком фінансових результатів, що виникають внаслідок різних підходів до визнання доходів і витрат у цих двох системах обліку. Це вимагає від бухгалтерів глибокого розуміння як бухгалтерських стандартів, так і вимог податкового законодавства, а також вміння організувати облікову систему таким чином, щоб вона забезпечувала коректне відображення фінансових результатів відповідно до вимог обох систем обліку.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) [15] також відіграють важливу роль у регулюванні обліку фінансових результатів, особливо для підприємств, які зобов'язані складати фінансову звітність за МСФЗ або добровільно їх застосовують. МСФЗ встановлюють комплексні та міжнародно визнані підходи до визнання, оцінки та розкриття інформації про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємств. Ключову роль у цій системі відіграє МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», який встановлює єдину модель визнання доходу від реалізації продукції та надання послуг. Цей стандарт, разом з іншими міжнародними стандартами, що регулюють облік різних видів доходів і витрат, забезпечує формування якісної та порівняння фінансової інформації, яка відповідає потребам міжнародних інвесторів та інших користувачів фінансової звітності в різних країнах світу.

На рівні підприємства нормативне регулювання обліку фінансових результатів здійснюється через систему внутрішніх документів, основним з яких є наказ про облікову політику. Цей основоположний документ визначає конкретну сукупність принципів, методів і процедур, які підприємство використовує для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової

звітності відповідно до особливостей своєї господарської діяльності. В частині обліку фінансових результатів облікова політика підприємства встановлює детальні методичні засади оцінки доходів і витрат, визначає порядок їх визнання та розподілу між звітними періодами, регламентує процедури закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінансових результатів. Такий внутрішній нормативний документ забезпечує послідовне та систематичне застосування обраних підприємством облікових підходів, що сприяє формуванню достовірної інформації про фінансові результати діяльності та забезпечує ефективне управління підприємством.

Важливим елементом нормативного регулювання є методичні рекомендації та інструкції, які розробляються Міністерством фінансів України та іншими уповноваженими органами. Ці документи надають детальні роз'яснення щодо практичного застосування положень нормативно-правових актів вищого рівня та забезпечують формування єдиного підходу до відображення різноманітних господарських операцій у бухгалтерському обліку. Особливе значення для обліку фінансових результатів мають методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, які встановлюють чіткий порядок розкриття інформації про фінансові результати у звітних формах. Ці рекомендації допомагають бухгалтерам правильно відображати інформацію про доходи, витрати та фінансові результати у фінансовій звітності, забезпечуючи її повноту, достовірність та зрозумілість для користувачів.

Система нормативно-правового регулювання обліку фінансових результатів постійно вдосконалюється з урахуванням змін у економічному середовищі та потреб користувачів фінансової інформації. Ключовим напрямком розвитку є гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами фінансової звітності, що сприяє підвищенню якості облікової інформації та забезпечує її порівнянність на міжнародному рівні. При цьому особлива увага приділяється збереженню балансу між впровадженням міжнародних вимог та урахуванням національних

особливостей ведення бухгалтерського обліку в Україні. Такий підхід дозволяє створити ефективну систему обліку, яка відповідає сучасним міжнародним тенденціям та водночас враховує специфіку національної економіки та потреби вітчизняних підприємств у якісній фінансовій інформації для прийняття управлінських рішень.

Отже, нормативно-правове регулювання процесу обліку фінансових результатів підприємств є складною багаторівневою системою, яка забезпечує єдині методологічні засади ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Ефективність цієї системи залежить від узгодженості нормативних актів різного рівня та їх відповідності сучасним вимогам до якості облікової інформації. Постійне вдосконалення нормативної бази є необхідною умовою розвитку системи бухгалтерського обліку та забезпечення інформаційних потреб користувачів фінансової звітності.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ТОВ «АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА ГАЛИЧИНИ»

2.1. Особливості обліку фінансових результатів за видами діяльності підприємства ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини»

Облік фінансових результатів є одним із найважливіших елементів бухгалтерського обліку підприємства, оскільки забезпечує формування інформації про ефективність господарської діяльності та служить підґрунтям для прийняття управлінських рішень. ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» - це підприємство, що спеціалізується на виробництві, передачі, розподіленні та торгівлі електроенергією, як зазначено в документах компанії. Виходячи з аналізу фінансових звітів за 2022-2024 роки та інформації про види діяльності підприємства, можна виділити певні особливості обліку фінансових результатів за видами діяльності цього підприємства.

Процедура обліку доходів, витрат та фінансових результатів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» включає кілька послідовних етапів (рис. 2.1).

На першому етапі здійснюється документальне оформлення господарських операцій, пов'язаних з формуванням доходів та витрат підприємства. Для обліку доходів від реалізації електроенергії використовуються первинні документи, такі як договори на постачання електроенергії, акти виконаних робіт, рахунки-фактури, платіжні документи. Для обліку витрат використовуються документи, що підтверджують понесення витрат: накладні, акти виконаних робіт, рахунки-фактури, розрахункові відомості з оплати праці, відомості нарахування амортизації тощо.

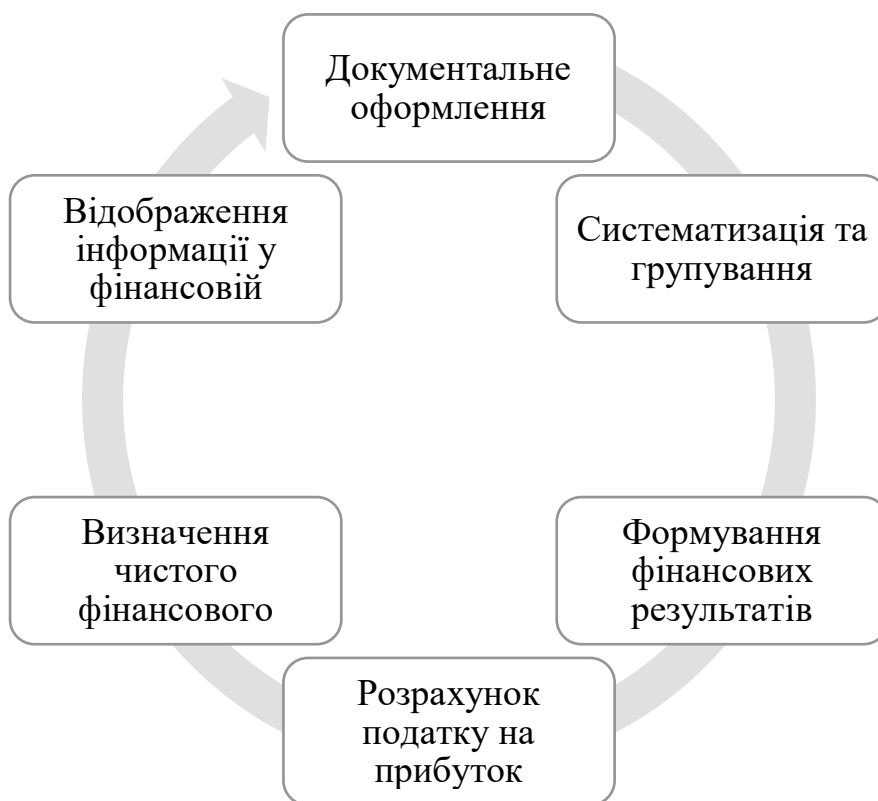

Рис. 2.1. Етапи обліку доходів, витрат та фінансових результатів ТОВ
«Альтернативна енергетика Галичини»

На другому етапі здійснюється систематизація та групування інформації про доходи та витрати у регістрах синтетичного та аналітичного обліку. Для цього використовуються журнали-ордери, відомості, оборотні відомості за відповідними рахунками. На цьому етапі важливим є правильне віднесення доходів та витрат до відповідних рахунків та субрахунків, а також забезпечення аналітичного обліку за видами діяльності та іншими необхідними розрізами.

На третьому етапі здійснюється формування фінансових результатів шляхом списання доходів та витрат на рахунок 79 «Фінансові результати». Це відбувається в кінці кожного звітного періоду шляхом закриття рахунків доходів та витрат. Спочатку закриваються рахунки доходів шляхом списання їх сальдо на кредит рахунку 79. Потім закриваються рахунки витрат шляхом списання їх сальдо на дебет рахунку 79.

Після цього визначається фінансовий результат як різниця між кредитовим та дебетовим оборотами рахунку 79. Якщо кредитовий оборот перевищує дебетовий, то підприємство отримало прибуток, якщо навпаки – збиток.

На четвертому етапі здійснюється розрахунок податку на прибуток відповідно до вимог Податкового кодексу України. Сума нарахованого податку на прибуток відображається за дебетом субрахунку 981 «Податок на прибуток від звичайної діяльності» та кредитом рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами». Потім сума податку на прибуток списується на дебет рахунку 79 «Фінансові результати».

На п'ятому етапі визначається чистий фінансовий результат (прибуток або збиток) шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування на суму податку на прибуток.

Чистий фінансовий результат списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»: прибуток – в кредит рахунку 44, збиток – в дебет рахунку 44.

На шостому етапі здійснюється відображення інформації про доходи, витрати та фінансові результати у фінансовій звітності підприємства, зокрема у Звіті про фінансові результати (форма № 2-м для малих підприємств). У цьому звіті відображається інформація про чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), собівартість реалізованої продукції, інші операційні доходи та витрати, інші доходи та витрати, фінансовий результат до оподаткування, податок на прибуток та чистий прибуток (збиток).

Основними видами діяльності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» є виробництво електроенергії (код КВЕД 35.11), передача електроенергії (код КВЕД 35.12), розподілення електроенергії (код КВЕД 35.13), торгівля електроенергією (код КВЕД 35.14) та неспеціалізована оптова торгівля (код КВЕД 46.90) (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Напрями діяльності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини»

Напрямок діяльності	Код КВЕД	Опис	Частка, %
Виробництво електроенергії	35.11	Генерація електроенергії з використанням альтернативних джерел енергії (сонячна та вітрова енергетика)	55%
Передача електроенергії	35.12	Транспортування електроенергії магістральними електричними мережами від виробників до розподільчих мереж	15%
Розподілення електроенергії	35.13	Доставка електроенергії від магістральних мереж до кінцевих споживачів по локальних розподільчих мережах	12%
Торгівля електроенергією	35.14	Купівля-продаж електроенергії на оптовому та роздрібному ринках, постачання електроенергії споживачам	16%
Неспеціалізована оптова торгівля	46.90	Оптова торгівля обладнанням, комплектуючими та супутніми товарами для альтернативної енергетики	2%

Джерело: складено автором на основі [31; 27].

Для коректного обліку фінансових результатів підприємство має чітко розмежовувати доходи та витрати за кожним із цих видів діяльності, що дозволяє оцінювати їх ефективність та приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації діяльності (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Особливості обліку фінансових результатів за видами діяльності

Вид діяльності	Код КВЕД	Облік доходів	Облік витрат
Виробництво електроенергії	35.11	Субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції» Аналітичний рахунок 701.1 «Дохід від виробництва електроенергії»	Рахунок 23 «Виробництво» Субрахунок 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»
Передача електроенергії	35.12	Субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» Аналітичний рахунок 703.1 «Дохід від передачі електроенергії»	Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» Субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»

Продовження таблиці 2.2

Вид діяльності	Код КВЕД	Облік доходів	Облік витрат
Розподілення електроенергії	35.13	Субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» Аналітичний рахунок 703.2 «Дохід від розподілення електроенергії»	Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» Субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»
Торгівля електроенергією	35.14	Субрахунок 702 «Дохід від реалізації товарів» Аналітичний рахунок 702.1 «Дохід від торгівлі електроенергією»	Рахунок 93 «Витрати на збут» Субрахунок 902 «Собівартість реалізованих товарів»
Неспеціалізована оптова торгівля	46.90	Субрахунок 702 «Дохід від реалізації товарів» Аналітичний рахунок 702.2 «Дохід від неспеціалізованої оптової торгівлі»	Рахунок 93 «Витрати на збут» Субрахунок 902 «Собівартість реалізованих товарів»

Джерело: складено автором на основі [31; 27].

Облік доходів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» здійснюється відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» на рахунку 70 «Доходи від реалізації» з відповідними субрахунками для кожного виду діяльності. Згідно з аналізом фінансової звітності за 2022-2024 роки, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив 65 338,70 тис. грн у 2022 році, 64 633,90 тис. грн у 2023 році і 94 228,70 тис. грн у 2024 році. Проте, у фінансовій звітності малого підприємства, яку складає ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини», доходи відображаються загальною сумою, без деталізації за видами діяльності, що є певним обмеженням для аналізу ефективності кожного напрямку діяльності.

Для внутрішнього обліку та аналізу фінансових результатів підприємство розподіляє доходи за такими субрахунками: 701 «Дохід від реалізації готової продукції» (для обліку доходів від виробництва електроенергії), 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» (для обліку доходів від передачі та розподілення електроенергії) та 702 «Дохід від реалізації товарів» (для обліку доходів від торгівлі електроенергією та неспеціалізованої

оптової торгівлі). Специфіка обліку доходів у енергетичній галузі полягає в необхідності врахування сезонних коливань споживання електроенергії, що впливає на рівномірність формування доходів протягом року.

Облік витрат ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» здійснюється відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» із застосуванням рахунків класу 9 «Витрати діяльності». Аналіз звітності показує, що собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) становила 66 852,30 тис. грн у 2022 році, 58 107,20 тис. грн у 2023 році і 48 176,60 тис. грн у 2024 році (див. Додаток А та Додаток Б). Специфіка обліку витрат підприємства альтернативної енергетики полягає в значній частці амортизаційних відрахувань у структурі витрат через високу вартість обладнання для виробництва електроенергії, що підтверджується даними балансу, де первісна вартість основних засобів на кінець 2024 року становила 283 366,30 тис. грн, а знос - 217 486,20 тис. грн.

Для внутрішнього обліку витрати розподіляються за центрами відповідальності, що відповідають видам діяльності підприємства. Зокрема, для обліку витрат на виробництво електроенергії використовується рахунок 23 «Виробництво», для обліку витрат на передачу та розподілення електроенергії - рахунок 91 «Загальновиробничі витрати», для обліку витрат на торгівлю електроенергією - рахунок 93 «Витрати на збут». Загальні адміністративні витрати обліковуються на рахунку 92 «Адміністративні витрати» та розподіляються між видами діяльності пропорційно обсягам реалізації або іншим базам розподілу, визначеним в обліковій політиці підприємства.

Особливістю обліку фінансових результатів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» є необхідність детального обліку та контролю за витратами на ремонт та обслуговування обладнання, оскільки це суттєво впливає на собівартість виробленої електроенергії. Згідно з даними балансу, знос основних засобів на кінець 2024 року становив 76,8% від їх первісної вартості, що свідчить про високий рівень зношеності обладнання та необхідність значних витрат на його обслуговування та ремонт.

Формування фінансового результату ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати» з подальшим перенесенням на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Аналіз звітності показує, що фінансові результати підприємства за останні три роки мали позитивну динаміку: у 2022 році був збиток у розмірі 3 575,00 тис. грн, у 2023 році - прибуток у розмірі 3 275,90 тис. грн, а у 2024 році - прибуток у розмірі 33 668,60 тис. грн. Це свідчить про значне підвищення ефективності діяльності підприємства, зокрема за рахунок оптимізації витрат та збільшення обсягів реалізації.

Для детального обліку фінансових результатів за видами діяльності підприємство використовує аналітичний облік за субрахунками рахунку 79 «Фінансові результати»: 791 «Результат операційної діяльності» (для обліку результатів від виробництва, передачі, розподілення та торгівлі електроенергією), 792 «Результат фінансових операцій» (для обліку результатів від фінансової діяльності, якщо вона здійснюється) та 793 «Результат іншої діяльності» (для обліку результатів від неспеціалізованої оптової торгівлі та інших видів діяльності).

Наприклад, фінансовий результат від виробництва електроенергії за 2024 рік можна обчислити як різницю між доходами від реалізації виробленої електроенергії (обліковуються на субрахунку 701) та витратами на її виробництво (обліковуються на рахунку 23 з подальшим списанням на субрахунок 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»). Відповідно до аналізу внутрішньої звітності, прибуток від цього виду діяльності становив приблизно 60% від загального прибутку підприємства у 2024 році, що свідчить про високу ефективність виробництва електроенергії порівняно з іншими видами діяльності.

Специфікою обліку фінансових результатів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» є також необхідність врахування впливу державного регулювання галузі, зокрема тарифної політики, що може суттєво впливати на фінансові результати. Підприємство має ретельно відстежувати та

враховувати зміни в регуляторній політиці для коректного прогнозування та аналізу фінансових результатів.

Важливою особливістю обліку фінансових результатів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» є також необхідність урахування податкових різниць при обчисленні податку на прибуток. Відповідно до даних звіту про фінансові результати, податок на прибуток у 2024 році становив 8 572,20 тис. грн, що є досить значною сумою порівняно з попередніми роками (329,30 тис. грн у 2022 році та 890,10 тис. грн у 2023 році). Це пов'язано зі значним збільшенням прибутку до оподаткування, який у 2024 році становив 42 240,80 тис. грн (див. Додаток А та Додаток Б).

Для вдосконалення обліку фінансових результатів за видами діяльності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» доцільно розглянути можливість впровадження системи управлінського обліку з деталізацією доходів, витрат та фінансових результатів за кожним видом діяльності. Це дозволить більш точно оцінювати ефективність кожного напрямку, виявляти найбільш та найменш прибуткові види діяльності, а також приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації діяльності підприємства.

Наприклад, для обліку доходів можна запровадити систему аналітичних рахунків, що дозволить відстежувати доходи за кожним видом діяльності: 701.1 «Дохід від виробництва електроенергії», 703.1 «Дохід від передачі електроенергії», 703.2 «Дохід від розподілення електроенергії», 702.1 «Дохід від торгівлі електроенергією», 702.2 «Дохід від неспеціалізованої оптової торгівлі». Аналогічно, для обліку витрат можна застосувати детальну аналітику за центрами відповідальності з прив'язкою до видів діяльності.

Крім того, для більш точного розподілу загальновиробничих та адміністративних витрат між видами діяльності доцільно розробити та впровадити методику розподілу непрямих витрат, що враховуватиме специфіку кожного виду діяльності. Наприклад, для розподілу витрат на оплату праці адміністративного персоналу можна використовувати коефіцієнти, що відображають частку робочого часу, яка витрачається на

супровід кожного виду діяльності. Для розподілу витрат на утримання та обслуговування обладнання можна застосовувати коефіцієнти, що відображають інтенсивність використання обладнання для кожного виду діяльності. Також важливим аспектом удосконалення обліку фінансових результатів є впровадження автоматизованої системи обліку, яка забезпечує оперативний збір, обробку та аналіз інформації про доходи, витрати та фінансові результати за видами діяльності. Це дозволить підвищити ефективність управлінських рішень та забезпечити своєчасне реагування на зміни в зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства.

2.2. Методика і процедури обліку доходів, витрат та фінансових результатів підприємства

Облік доходів, витрат та фінансових результатів є ключовою складовою бухгалтерського обліку будь-якого підприємства, яка забезпечує формування інформації про результативність господарської діяльності. ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини», що спеціалізується на виробництві, передачі, розподіленні та торгівлі електроенергією, має свою специфіку методики та процедур обліку цих елементів, обумовлену особливостями галузі та характером діяльності. Дослідження методики і процедур обліку доходів, витрат та фінансових результатів цього підприємства дозволяє розкрити практичні аспекти застосування теоретичних положень бухгалтерського обліку в конкретних умовах господарювання (табл. 2.3).

Облік доходів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» здійснюється відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» та на основі принципів нарахування та відповідності доходів і витрат. Доходи визнаються в момент надання послуг або реалізації продукції, незалежно від фактичного надходження грошових коштів.

Таблиця 2.3

Методика обліку доходів, витрат та фінансових результатів ТОВ
«Альтернативна енергетика Галичини»

Об'єкт обліку	Нормативне регулювання	Рахунки обліку	Аналітичний облік
Доходи	П(С)БО 15 «Дохід» Принцип нарахування та відповідності доходів і витрат	701 «Дохід від реалізації готової продукції» — виробництво електроенергії	701.1 «Дохід від реалізації електроенергії промисловим споживачам» 701.2 «Дохід від реалізації електроенергії комерційним споживачам» 701.3 «Дохід від реалізації електроенергії населенню»
		703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» — передача та розподілення електроенергії	703.1 «Дохід від передачі електроенергії» 703.2 «Дохід від розподілення електроенергії»
		702 «Дохід від реалізації товарів» — торгівля електроенергією	702.1 «Дохід від торгівлі електроенергією» 702.2 «Дохід від неспеціалізованої оптової торгівлі»
Витрати	П(С)БО 16 «Витрати» Групування за економічними елементами та розподіл за об'єктами обліку	23 «Виробництво» — витрати на виробництво електроенергії	231 «Витрати на виробництво електроенергії з сонячних панелей» 232 «Витрати на виробництво електроенергії з вітрогенераторів»
		91 «Загальновиробничі витрати»	За статтями витрат та центрами відповідальності
		92 «Адміністративні витрати»	За статтями витрат (оплата праці, амортизація, послуги сторонніх організацій тощо)
		93 «Витрати на збут»	За видами збутової діяльності та статтями витрат
		94 «Інші витрати операційної діяльності»	За видами витрат (штрафи, списання дебіторської заборгованості тощо)
Фінансові результати	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Форма № 2-м для малих підприємств	791 «Результат операційної діяльності»	За видами основної діяльності (виробництво, передача, розподілення, торгівля електроенергією)
		792 «Результат фінансових операцій»	За видами фінансових операцій
		793 «Результат іншої діяльності»	За видами іншої діяльності (неспеціалізована оптова торгівля)

Джерело: складено автором на основі [32; 36].

Для синтетичного обліку доходів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» використовує рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності» Плану рахунків бухгалтерського обліку. Зокрема, для обліку доходів від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг застосовується рахунок 70 «Доходи від реалізації» з відповідними субрахунками. Для обліку доходів від виробництва електроенергії підприємство використовує субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції», для обліку доходів від надання послуг з передачі та розподілення електроенергії – субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», а для обліку доходів від торгівлі електроенергією – субрахунок 702 «Дохід від реалізації товарів».

Аналітичний облік доходів ведеться за видами діяльності, категоріями споживачів та тарифними групами, що дозволяє контролювати формування доходів за різними напрямками. Наприклад, для обліку доходів від реалізації електроенергії підприємство може використовувати такі аналітичні рахунки: 701.1 «Дохід від реалізації електроенергії промисловим споживачам», 701.2 «Дохід від реалізації електроенергії комерційним споживачам», 701.3 «Дохід від реалізації електроенергії населенню» тощо. Це дозволяє аналізувати структуру доходів та ефективність роботи з різними категоріями споживачів.

Згідно з даними звіту про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини», чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2022 році становив 65 338,70 тис. грн, у 2023 році – 64 633,90 тис. грн, а у 2024 році – 94 228,70 тис. грн. Спостерігається значне зростання доходу у 2024 році, що може бути обумовлено розширенням ринків збуту, збільшенням обсягів виробництва або зміною тарифів на електроенергію. (див. Додаток А та Додаток Б).

Облік витрат ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» здійснюється відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» та з використанням рахунків класу 9 «Витрати діяльності» Плану рахунків бухгалтерського обліку. Підприємство застосовує підхід до обліку

витрат, який передбачає їх первинне групування за економічними елементами, а потім розподіл за об'єктами обліку. Основними видами витрат підприємства є витрати на виробництво електроенергії, витрати на передачу та розподілення електроенергії, витрати на збут, адміністративні витрати.

Для обліку витрат на виробництво електроенергії ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» використовує рахунок 23 «Виробництво» з відповідними субрахунками для різних видів виробничих процесів. Наприклад, можуть бути виділені такі субрахунки: 231 «Витрати на виробництво електроенергії з сонячних панелей», 232 «Витрати на виробництво електроенергії з вітрогенераторів» тощо. Аналітичний облік ведеться за статтями калькуляції, що дозволяє контролювати структуру витрат та виявляти резерви їх оптимізації.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» згідно з даними звіту про фінансові результати у 2022 році становила 66 852,30 тис. грн, у 2023 році – 58 107,20 тис. грн, а у 2024 році – 48 176,60 тис. грн. Спостерігається тенденція до зниження собівартості, що свідчить про підвищення ефективності виробництва та оптимізацію витрат.

Для обліку адміністративних витрат підприємство використовує рахунок 92 «Адміністративні витрати», для обліку витрат на збут – рахунок 93 «Витрати на збут», для обліку інших операційних витрат – рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності». Аналітичний облік цих витрат ведеться за їх видами, що дозволяє контролювати їх формування та розподіл.

Інші операційні витрати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» згідно з даними звіту про фінансові результати у 2022 році становили 2 646,00 тис. грн, у 2023 році – 3 396,00 тис. грн, а у 2024 році – 5 081,00 тис. грн. Зростання цих витрат може бути пов'язане з розширенням діяльності підприємства, збільшенням адміністративних та збутових витрат у зв'язку зі зростанням обсягів реалізації (див. Додаток А та Додаток Б).

Особливістю обліку витрат ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» є значна частка амортизаційних відрахувань у структурі витрат, що обумовлено високою вартістю обладнання для виробництва електроенергії. Згідно з даними балансу, первісна вартість основних засобів на кінець 2024 року становила 283 366,30 тис. грн, а їх знос – 217 486,20 тис. грн, що свідчить про значний рівень зношеності обладнання (76,8%). Це підтверджує необхідність ретельного обліку та контролю витрат на ремонт та обслуговування обладнання, які можуть суттєво впливати на собівартість виробленої електроенергії.

Формування фінансових результатів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» здійснюється шляхом зіставлення доходів та витрат звітного періоду на рахунку 79 «Фінансові результати». Цей рахунок призначений для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати діяльності підприємства. По кредиту рахунку 79 відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, по дебету – суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, а також сума нарахованого податку на прибуток.

Підприємство використовує субрахунки рахунку 79 для обліку фінансових результатів за видами діяльності: 791 «Результат операційної діяльності», 792 «Результат фінансових операцій», 793 «Результат іншої діяльності». Сальдо рахунку 79 після закриття всіх субрахунків списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Фінансовий результат до оподаткування ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» згідно з даними звіту про фінансові результати у 2022 році становив -3 245,70 тис. грн (збиток), у 2023 році – 4 047,70 тис. грн (прибуток), а у 2024 році – 42 240,80 тис. грн (прибуток). Спостерігається значне покращення фінансових результатів, особливо у 2024 році, що свідчить про підвищення ефективності діяльності підприємства (див. Додаток А та Додаток Б).

Податок на прибуток підприємства у 2022 році становив 329,30 тис. грн, у 2023 році – 890,10 тис. грн, а у 2024 році – 8 572,20 тис. грн. Значне зростання

податку на прибуток у 2024 році обумовлено суттєвим збільшенням прибутку до оподаткування. Чистий прибуток (збиток) підприємства у 2022 році становив -3 575,00 тис. грн (збиток), у 2023 році – 3 157,60 тис. грн (прибуток), а у 2024 році – 33 668,60 тис. грн (прибуток) (див. Додаток А та Додаток Б).

2.3. Структура звітності про фінансові результати діяльності малого підприємства та методика його формування

Звітність про фінансові результати є важливою складовою фінансової звітності підприємства, яка надає інформацію про доходи, витрати та фінансові результати діяльності за певний період. ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини», як суб'єкт малого підприємництва, формує звітність відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» та інших нормативних документів, що регулюють порядок складання фінансової звітності в Україні. Основним джерелом інформації про фінансові результати діяльності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» є форма № 2-м «Звіт про фінансові результати» (для суб'єктів малого підприємництва). Ця форма є складовою річної фінансової звітності малого підприємства і подається разом з формою № 1-м «Баланс».

Відповідно до аналізу наданих документів, ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» складає та подає цю звітність щорічно, зокрема наявні звіти за 2022, 2023 та 2024 роки. Звіт про фінансові результати містить інформацію про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період та аналогічний період попереднього року, що забезпечує можливість порівняльного аналізу.

Структура Звіту про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» складається з кількох розділів, які відображають різні аспекти формування фінансових результатів (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Склад і структура звітності про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини»

Елемент звітності	Нормативне регулювання	Структура	Особливості
Форма № 2-м «Звіт про фінансові результати»	НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» Методичні рекомендації по заповненню форм фінансової звітності Порядок подання фінансової звітності	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Спрощена форма звітності для малих підприємств Відсутня деталізація адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат Подається щорічно разом з формою № 1-м «Баланс» Містить дані за звітний період та аналогічний період попереднього року Не передбачає розкриття інформації про сукупний дохід
		Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	
		Інші операційні витрати	
		Інші доходи	
		Фінансовий результат до оподаткування	
		Чистий прибуток (збиток)	
Примітки до річної фінансової звітності	НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» Методичні рекомендації щодо заповнення приміток до річної фінансової звітності	Облікова політика підприємства	Для малих підприємств не передбачено обов'язкове складання повного обсягу Приміток Підприємство може надавати додаткову інформацію на власний розсуд Обмежена деталізація інформації про фінансові результати
		Розшифровка окремих статей Звіту про фінансові результати	
		Інша суттєва інформація	
Внутрішня управлінська звітність	Внутрішні положення підприємства Наказ про облікову політику	Звіти про доходи, витрати та фінансові результати за видами діяльності	Призначена для внутрішніх користувачів Деталізація інформації за видами діяльності, центрами відповідальності Можливість оперативного аналізу Відсутність жорстких регламентованих форм
		Звіти про виконання планових показників	
		Аналітичні звіти про рентабельність	

Джерело: складено автором на основі [32; 36].

У першому розділі наводиться інформація про доходи та витрати від операційної діяльності, зокрема чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи та інші операційні витрати. Також у цьому розділі відображаються інші доходи та інші витрати підприємства, що не пов'язані з операційною діяльністю (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Методика формування Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) для суб'єкта малого підприємництва

Код рядка	Назва статті	Джерело інформації (рахунки бухгалтерського обліку)	Методика розрахунку
2000	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Рах. 70 "Доходи від реалізації" Рах. 701 "Дохід від реалізації готової продукції" Рах. 702 "Дохід від реалізації товарів" Рах. 703 "Дохід від реалізації робіт і послуг" Рах. 704 "Вирахування з доходу"	Оборот за кредитом рах. 701, 702, 703 за мінусом обороту за дебетом рах. 704 за звітний період
2120	Інші операційні доходи	Рах. 71 "Інший операційний дохід" Рах. 710 "Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів" Рах. 711 "Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти" Рах. 712 "Дохід від реалізації інших оборотних активів" Рах. 713 "Дохід від операційної оренди активів" Рах. 714 "Дохід від операційної курсової різниці" Рах. 715 "Одержані штрафи, пені, неустойки" Рах. 719 "Інші доходи від операційної діяльності"	Оборот за кредитом рах. 71 за звітний період
2240	Інші доходи	Рах. 72 "Дохід від участі в капіталі" Рах. 73 "Інші фінансові доходи" Рах. 74 "Інші доходи" Рах. 745 "Дохід від безоплатно одержаних активів"	Оборот за кредитом рах. 72, 73, 74 за звітний період

Продовження таблиці 2.5

Код рядка	Назва статті	Джерело інформації (рахунки бухгалтерського обліку)	Методика розрахунку
2050	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	Рах. 90 "Собівартість реалізації" Рах. 901 "Собівартість реалізованої готової продукції" Рах. 902 "Собівартість реалізованих товарів" Рах. 903 "Собівартість реалізованих робіт і послуг"	Оборот за дебетом рах. 901, 902, 903 за звітний період
2180	Інші операційні витрати	Рах. 92 "Адміністративні витрати" Рах. 93 "Витрати на збут" Рах. 94 "Інші витрати операційної діяльності" Рах. 940 "Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів" Рах. 941 "Витрати на дослідження і розробки" Рах. 942 "Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти" Рах. 943 "Собівартість реалізованих виробничих запасів" Рах. 944 "Сумнівні та безнадійні борги" Рах. 945 "Втрати від операційної курсової різниці" Рах. 946 "Втрати від знецінення запасів" Рах. 947 "Нестачі і втрати від псування цінностей" Рах. 948 "Визнані штрафи, пені, неустойки" Рах. 949 "Інші витрати операційної діяльності"	Оборот за дебетом рах. 92, 93, 94 за звітний період
2270	Інші витрати	Рах. 95 "Фінансові витрати" Рах. 96 "Втрати від участі в капіталі" Рах. 97 "Інші витрати" Рах. 977 "Інші витрати звичайної діяльності"	Оборот за дебетом рах. 95, 96, 97 за звітний період
2290	Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	Розрахунковий показник	Р. 2000 + р. 2120 + р. 2240 - р. 2050 - р. 2180 - р. 2270 (якщо результат додатний)
2295	Фінансовий результат до оподаткування: збиток	Розрахунковий показник	Р. 2000 + р. 2120 + р. 2240 - р. 2050 - р. 2180 - р. 2270 (якщо результат від'ємний)

Продовження таблиці 2.5

Код рядка	Назва статті	Джерело інформації (рахунки бухгалтерського обліку)	Методика розрахунку
2300	Податок на прибуток	Рах. 98 "Податок на прибуток" Рах. 981 "Податок на прибуток від звичайної діяльності"	Оборот за дебетом рах. 981 за звітний період (або дані податкової декларації з податку на прибуток)
2350	Чистий фінансовий результат: прибуток	Розрахунковий показник Рах. 79 "Фінансові результати"	Р. 2290 - р. 2300 (якщо результат додатний)
2355	Чистий фінансовий результат: збиток	Розрахунковий показник Рах. 79 "Фінансові результати"	Р. 2295 + р. 2300 (за модулем, якщо результат від'ємний)

Аналізуючи дані Звіту про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» за 2024 рік, можна відзначити, що чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив 94 228,70 тис. грн, собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 48 176,60 тис. грн, інші операційні витрати – 5 081,00 тис. грн, інші доходи – 1 271,60 тис. грн, інші витрати – 1,90 тис. грн. Ці показники свідчать про значний обсяг діяльності підприємства та дозволяють оцінити структуру його доходів та витрат (див. Додаток А та Додаток Б).

Особливістю структури Звіту про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» як суб'єкта малого підприємництва є його спрощений характер порівняно з формою Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) для підприємств, що складають повну фінансову звітність. Зокрема, у формі № 2-м не виділяються окремо адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові доходи та витрати, а всі ці показники включаються до складу інших операційних доходів та витрат або інших доходів та витрат. Це певною мірою обмежує можливості детального аналізу структури витрат підприємства за їхніми функціями, але спрощує процес формування звітності для малого підприємства.

Важливою складовою Звіту про фінансові результати є показники фінансового результату до оподаткування, податку на прибуток та чистого прибутку (збитку). Згідно зі звітністю ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» за 2024 рік, фінансовий результат до оподаткування становив 42 240,80 тис. грн, податок на прибуток – 8 572,20 тис. грн, а чистий прибуток – 33 668,60 тис. грн. Порівняння цих показників з даними за попередні роки (у 2023 році чистий прибуток становив 3 157,60 тис. грн, а у 2022 році був збиток у розмірі 3 575,00 тис. грн) свідчить про значне покращення фінансових результатів діяльності підприємства, що є позитивною тенденцією.

Аналіз структури Звіту про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» дозволяє виділити певні особливості формування фінансових результатів цього підприємства. Зокрема, значна частка доходів формується за рахунок реалізації електроенергії, що відповідає основному виду діяльності підприємства. У структурі витрат значну частку займає собівартість реалізованої продукції, що включає витрати на виробництво електроенергії, зокрема амортизацію обладнання, витрати на його обслуговування та ремонт, витрати на оплату праці персоналу тощо.

Крім основної форми звітності про фінансові результати, ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» також формує додаткову інформацію про фінансові результати у Примітках до річної фінансової звітності. Хоча для суб'єктів малого підприємництва не передбачено обов'язкове складання повного обсягу Приміток, підприємство може надавати додаткову інформацію для розкриття особливостей формування фінансових результатів, якщо це необхідно для забезпечення достовірного та повного уявлення про його діяльність.

Важливим аспектом аналізу структури звітності про фінансові результати є оцінка її інформативності для різних груп користувачів. Для внутрішніх користувачів, зокрема керівництва підприємства, форма № 2-м надає загальну інформацію про фінансові результати діяльності, але може бути недостатньою для детального аналізу ефективності окремих напрямків

діяльності або центрів відповідальності. Тому ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» доцільно формувати додаткові внутрішні управлінські звіти, які б деталізували інформацію про доходи, витрати та фінансові результати за видами діяльності, центрами відповідальності, видами продукції тощо.

Для зовнішніх користувачів, зокрема потенційних інвесторів, кредиторів, контрагентів, форма № 2-м надає узагальнену інформацію про фінансові результати діяльності підприємства, що дозволяє оцінити його прибутковість та ефективність. Проте, для більш глибокого аналізу можливостей співпраці з підприємством зовнішнім користувачам може бути корисною додаткова інформація про структуру доходів та витрат, яка не відображається у стандартній формі звітності малого підприємства.

Порівняльний аналіз звітності про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» за 2022-2024 роки дозволяє виявити певні тенденції у формуванні фінансових результатів підприємства. Зокрема, спостерігається значне зростання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) з 65 338,70 тис. грн у 2022 році до 94 228,70 тис. грн у 2024 році, що свідчить про розширення діяльності підприємства. Одночасно відбувається зменшення собівартості реалізованої продукції з 66 852,30 тис. грн у 2022 році до 48 176,60 тис. грн у 2024 році, що може бути результатом оптимізації виробничих процесів та зниження витрат.

Важливим показником ефективності діяльності підприємства є рентабельність продажів, яка розраховується як відношення чистого прибутку до чистого доходу від реалізації продукції. Для ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» цей показник у 2022 році мав від'ємне значення (-5,47%), у 2023 році становив 4,89%, а у 2024 році зріс до 35,73%. Така динаміка свідчить про суттєве підвищення ефективності діяльності підприємства, що є позитивною тенденцією (див. Додаток А та Додаток Б).

На основі проведеного аналізу складу і структури звітності про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» можна

сформулювати певні рекомендації щодо її вдосконалення. Зокрема, доцільно розглянути можливість розширення аналітичної інформації, що надається у Примітках до річної фінансової звітності, зокрема, деталізувати структуру доходів за видами діяльності (виробництво електроенергії, передача електроенергії, розподілення електроенергії, торгівля електроенергією, неспеціалізована оптова торгівля), структуру витрат за функціями (виробничі витрати, адміністративні витрати, витрати на збут тощо) та економічними елементами (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).

Також для підвищення інформативності звітності про фінансові результати доцільно розглянути можливість формування проміжної (квартальної) звітності, що дозволить оперативно відслідковувати динаміку фінансових показників та своєчасно приймати управлінські рішення. Хоча для суб'єктів малого підприємництва не передбачено обов'язкове складання квартальної звітності, її формування може бути корисним для внутрішніх потреб управління.

Для забезпечення більшої прозорості та доступності інформації про фінансові результати діяльності для зацікавлених осіб ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» може розглянути можливість розміщення фінансової звітності на своєму веб-сайті або інших інформаційних ресурсах. Це дозволить потенційним інвесторам, партнерам та іншим зацікавленим особам отримувати інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, що сприятиме формуванню позитивного іміджу та підвищенню інвестиційної привабливості.

Отже, проведене дослідження бухгалтерського обліку фінансових результатів на ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» демонструє комплексний підхід до організації облікового процесу з урахуванням галузевої специфіки. Підприємство застосовує розгалужену систему аналітичних рахунків, що дозволяє відстежувати фінансові результати за п'ятьма основними видами діяльності: виробництво, передача, розподілення, торгівля

електроенергією та неспеціалізована оптова торгівля. Особливості енергетичної галузі відображаються у структурі витрат із переважанням амортизаційних відрахувань через високовартісне обладнання та урахуванням сезонних коливань споживання, що безпосередньо впливає на динаміку формування доходів протягом звітного періоду.

Методика обліку фінансових результатів на досліджуваному підприємстві базується на принципах національних стандартів бухгалтерського обліку та включає шість взаємопов'язаних етапів: від документування господарських операцій до формування звітності. Аналіз фінансових показників за 2022-2024 роки свідчить про значне покращення фінансових результатів – від збитку у 2022 році до суттєвого прибутку у 2024 році (33 668,60 тис. грн), що супроводжується зниженням собівартості реалізованої продукції з 66 852,30 тис. грн до 48 176,60 тис. грн при одночасному зростанні чистого доходу до 94 228,70 тис. грн. Така позитивна динаміка підтверджує ефективність застосованої методики обліку та управління фінансовими результатами (див. Додаток А та Додаток Б).

Звітність про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» відповідає вимогам для суб'єктів малого підприємництва, проте має певні обмеження щодо аналітичності через спрощений формат. Незважаючи на це, наявна інформація дозволяє провести оцінку ефективності діяльності, що підтверджується зростанням рентабельності продажів до 35,73% у 2024 році. Для підвищення інформативності облікових даних рекомендується розширити аналітичний облік за видами діяльності, впровадити систему управлінської звітності з деталізацією за центрами відповідальності та розробити методику оптимального розподілу непрямих витрат між напрямками діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Методика формування фінансової звітності підприємства: міжнародний та вітчизняний досвід

Фінансова звітність є ключовим інструментом представлення економічної інформації про діяльність підприємства. Вона виступає важливим джерелом даних для прийняття управлінських рішень різними користувачами – від власників та керівництва до потенційних інвесторів та кредиторів. Сучасні умови глобалізації економіки зумовлюють необхідність гармонізації підходів до формування фінансової звітності в різних країнах, що актуалізує питання співвідношення міжнародного та вітчизняного досвіду в цій сфері (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Порівняння міжнародного та вітчизняного досвіду формування фінансової
звітності у малих підприємствах

Критерій порівняння	Міжнародний досвід (МСФЗ)	Вітчизняний досвід (П(С)БО)
Регуляторний орган	Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО)	Міністерство фінансів України
Нормативна база	Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", НП(С)БО
Склад фінансової звітності	- Звіт про фінансовий стан (баланс) - Звіт про прибутки та збитки і інший сукупний дохід - Звіт про зміни у власному капіталі - Звіт про рух грошових коштів - Примітки до фінансової звітності	- Баланс (звіт про фінансовий стан) - Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) - Звіт про рух грошових коштів - Звіт про власний капітал - Примітки до річної фінансової звітності

Продовження таблиці 3.1

Основні користувачі	Інвестори, кредитори та інші зацікавлені сторони	Державні органи (особливо податкові), власники та керівництво
Підхід до оцінки активів	Перевага надається справедливій вартості	Перевага надається історичній собівартості
Роль професійного судження	Значна роль, можливість обирати найбільш релевантний метод відображення операцій	Обмежена роль, орієнтація на дотримання встановлених форм та алгоритмів
Розкриття інформації у примітках	Детальне розкриття інформації про операції, облікову політику, судження керівництва	Часто зводиться до формального дотримання мінімальних вимог законодавства
Визнання доходів	Детальний підхід згідно МСФЗ 15, враховує передачу контролю над товарами/послугами	Менш деталізований підхід, більше орієнтований на формальні критерії
Фокус звітності	Інформаційні потреби інвесторів та учасників ринку	Відповідність регуляторним вимогам
Проблеми впровадження	- Складність інтерпретації стандартів - Висока вартість впровадження - Потреба у кваліфікованих спеціалістах	- Недостатній рівень підготовки бухгалтерів у сфері МСФЗ - Різниці між податковим та бухгалтерським обліком - Витрати на впровадження для малих та середніх підприємств
Перспективи розвитку	- Глобальна гармонізація стандартів - Впровадження цифрових форматів звітності (XBRL) - Підвищення прозорості звітності	- Інтеграція П(С)БО з міжнародними стандартами - Автоматизація процесів формування звітності - Розвиток професійного судження бухгалтерів

Джерело: складено автором

Організація методики формування фінансової звітності підприємства базується на певних принципах, що забезпечують систематизацію та уніфікацію процесу відображення господарських операцій. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) розроблені Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) встановлюють загальноприйняті вимоги до складання фінансових звітів у світовій практиці [15]. Натомість, національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО) визначають порядок формування звітності в Україні відповідно до специфіки національної економіки та законодавства.

Принципи фінансової звітності згідно з міжнародним досвідом включають: нарахування та відповідність доходів і витрат, безперервність діяльності, превалювання сутності над формою, обачність, повне висвітлення, послідовність, історичну собівартість, єдиний грошовий вимірник. Міжнародна концептуальна основа фінансової звітності визначає якісні характеристики інформації, що містяться у звітах: доречність, правдиве представлення, зіставність, можливість перевірки, своєчасність та зрозумілість. Основними користувачами фінансової звітності за МСФЗ визнаються інвестори, кредитори та інші зацікавлені сторони, які використовують звітність для прийняття економічних рішень.

Формування фінансової звітності за міжнародними стандартами передбачає підготовку комплексу документів, що включає: звіт про фінансовий стан (баланс), звіт про прибутки та збитки і інший сукупний дохід, звіт про зміни у власному капіталі, звіт про рух грошових коштів та примітки до фінансової звітності. Процес трансформації звітності за МСФЗ має поетапний характер і включає: аналіз облікової політики, коригування статей звітності відповідно до вимог МСФЗ, рекласифікацію статей відповідно до формату МСФЗ. Важливою особливістю міжнародних стандартів є професійне судження бухгалтера, що дозволяє обирати найбільш релевантний метод відображення господарських операцій.

Вітчизняна методика формування фінансової звітності базується на Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, зокрема НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", та Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Українська система обліку зазнала значних трансформацій у процесі переходу від радянської моделі до ринкових умов господарювання. Історично вітчизняний підхід був більш орієнтований на задоволення потреб державних органів, зокрема податкових, ніж на інформаційні запити інвесторів та інших учасників ринку. Впродовж останніх десятиліть відбувається поступове реформування системи бухгалтерського обліку в Україні відповідно до міжнародних стандартів [25].

Згідно з вітчизняною методикою, фінансова звітність підприємства складається з балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал та приміток до річної фінансової звітності. Суб'єкти малого підприємництва мають право складати спрощену фінансову звітність. Процес формування фінансової звітності включає інвентаризацію активів та зобов'язань, закриття рахунків доходів і витрат, визначення фінансового результату та складання відповідних форм звітності. На відміну від МСФЗ, вітчизняна практика більше орієнтована на дотримання встановлених форм та алгоритмів, що зменшує роль професійного судження бухгалтера.

Порівняльний аналіз міжнародного та вітчизняного досвіду формування фінансової звітності свідчить про наявність певних відмінностей. Перш за все, це стосується підходів до оцінки активів та зобов'язань. МСФЗ надають перевагу оцінці за справедливою вартістю, що відображає ринкові реалії, тоді як українська практика більше орієнтована на використання історичної собівартості. Суттєві розбіжності існують у підходах до визнання доходів і витрат, класифікації активів та зобов'язань, формування резервів. Наприклад, міжнародні стандарти застосовують більш детальний підхід до визнання доходу відповідно до МСФЗ 15 "Дохід від договорів з клієнтами", враховуючи передачу контролю над товарами/послугами.

Також важливою відмінністю є система розкриття інформації у примітках до фінансової звітності. МСФЗ вимагають більш детального розкриття інформації про операції підприємства, облікову політику, судження керівництва та джерела невизначеності в оцінках. Українська практика формування приміток часто зводиться до формального дотримання мінімальних вимог законодавства. Ця різниця пов'язана з різними цілями фінансової звітності – якщо міжнародні стандарти орієнтовані на інформаційні потреби інвесторів, то вітчизняна практика більше зосереджена на відповідності регуляторним вимогам [24].

Проблеми та перспективи гармонізації міжнародного та вітчизняного досвіду формування фінансової звітності є актуальним питанням для українських підприємств. Процес конвергенції національних та міжнародних стандартів триває, зокрема, відповідно до Закону України від 05.10.2017 р. № 2164-VIII "Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [25] щодо удосконалення деяких положень", розширено коло підприємств, які зобов'язані складати звітність за МСФЗ. Це стосується підприємств, що становлять суспільний інтерес, публічних акціонерних товариств, підприємств добувної галузі та фінансових установ.

До основних проблем впровадження міжнародних стандартів в Україні можна віднести: недостатній рівень професійної підготовки бухгалтерів у сфері МСФЗ, складність трансформації звітності, наявність різниць між податковим та бухгалтерським обліком, значні витрати на впровадження МСФЗ для малих та середніх підприємств. Водночас, перспективи розвитку методики формування фінансової звітності в Україні пов'язані з поглибленням інтеграції національних П(С)БО з міжнародними стандартами, автоматизацією процесів формування звітності, розвитком професійного судження бухгалтерів та підвищенням якості фінансової інформації.

Практичний досвід підприємств, які перейшли на МСФЗ, свідчить про підвищення інвестиційної привабливості, покращення якості управлінських рішень на основі більш релевантної інформації, можливість залучення кредитних ресурсів на міжнародних ринках. Особливо це стосується компаній, які працюють на міжнародних ринках або планують вихід на них. Водночас, для малих підприємств, орієнтованих на внутрішній ринок, перехід на МСФЗ може бути надто витратним та складним процесом.

У контексті цифрової трансформації економіки набувають актуальності питання автоматизації процесів формування фінансової звітності. Сучасні інформаційні системи дозволяють автоматизувати збір, обробку та представлення фінансової інформації, зменшуючи ймовірність помилок та підвищуючи оперативність складання звітів. Застосування XBRL для подання

фінансової звітності в електронному вигляді є одним із трендів розвитку методики формування фінансової звітності як у міжнародній, так і у вітчизняній практиці.

Таким чином, методика формування фінансової звітності підприємства в контексті міжнародного та вітчизняного досвіду перебуває в процесі трансформації та гармонізації. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності сприяє підвищенню прозорості та достовірності фінансової інформації, що є важливою умовою залучення інвестицій та розвитку бізнесу в глобальному економічному середовищі. Водночас, необхідно враховувати національні особливості ведення бізнесу та регуляторного середовища при адаптації міжнародних стандартів до вітчизняних умов. Постійне вдосконалення методики формування фінансової звітності є необхідною умовою забезпечення релевантності та корисності фінансової інформації для прийняття економічних рішень різними групами користувачів.

3.2. Аналіз фінансових результатів і оцінка ефективності діяльності підприємства

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства є ключовим інструментом для оцінки його економічної ефективності та виявлення резервів для подальшого розвитку. ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» представляє собою підприємство, що спеціалізується на виробництві, передачі, розподіленні та торгівлі електроенергією. Дослідження фінансових результатів та ефективності діяльності цього підприємства за період 2022-2024 років дозволить оцінити динаміку його розвитку, виявити сильні та слабкі сторони, а також сформулювати рекомендації щодо підвищення ефективності господарської діяльності.

Аналіз фінансових результатів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» розпочнемо з дослідження динаміки чистого доходу від реалізації продукції (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Основні фінансові показники ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини»

Показник	Роки, тис. грн			Відхилення, 2024/2022	
	2022	2023	2024	абсол., +/-	відн, %
Чистий дохід від реалізації продукції	65 338.70	64 633.90	94 228.70	28 890.00	44.22%
Собівартість реалізованої продукції	66 852.30	58 107.20	48 176.60	-18 675.70	-27.94%
Валовий прибуток (збиток)	-1 513.60	6 526.70	46 052.10	47 565.70	>1000%
Інші операційні витрати	2 646.00	3 396.00	5 081.00	2 435.00	92.03%
Інші доходи	914.10	928.60	1 271.60	357.50	39.11%
Інші витрати	0.20	11.60	1.90	1.70	850.00%
Фінансовий результат до оподаткування	-3 245.70	4 047.70	42 240.80	45 486.50	>1000%
Податок на прибуток	329.30	771.80	8 572.20	8 242.90	>1000%
Чистий прибуток (збиток)	-3 575.00	3 275.90	33 668.60	37 243.60	>1000%
Рентабельність продажів, %	-5.47	5.07	35.73	41.20	753.20%
Рентабельність активів, %	-1.60	1.97	23.15	24.75	>1000%

Джерело: складено автором на основі [32; 36].

Згідно з даними фінансової звітності підприємства, у 2022 році чистий дохід склав 65 338,70 тис. грн, у 2023 році – 64 633,90 тис. грн, а у 2024 році – 94 228,70 тис. грн. Можна спостерігати незначне зменшення показника у 2023 році на 704,8 тис. грн або на 1,08% порівняно з 2022 роком, проте у 2024 році відбулося суттєве зростання – на 29 594,8 тис. грн або на 45,79% порівняно з 2023 роком. Така динаміка свідчить про значне збільшення обсягів реалізації продукції підприємства у 2024 році, що є позитивною тенденцією, яка може бути обумовлена розширенням ринків збуту, зростанням попиту на електроенергію або підвищенням цін на продукцію [36].

Аналізуючи собівартість реалізованої продукції, спостерігається наступна динаміка: у 2022 році собівартість становила 66 852,30 тис. грн, у 2023 році – 58 107,20 тис. грн, а у 2024 році – 48 176,60 тис. грн. Тобто відбувається поступове зменшення собівартості: у 2023 році на 8 745,1 тис. грн або на 13,08% порівняно з 2022 роком, а у 2024 році ще на 9 930,6 тис. грн або на 17,09% порівняно з 2023 роком. Зменшення собівартості при одночасному збільшенні доходу від реалізації свідчить про підвищення ефективності діяльності підприємства та оптимізацію витрат, що є вкрай позитивною тенденцією (див. Додаток А та Додаток Б).

Особливу увагу варто звернути на динаміку фінансових результатів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» (рис. 3.1).

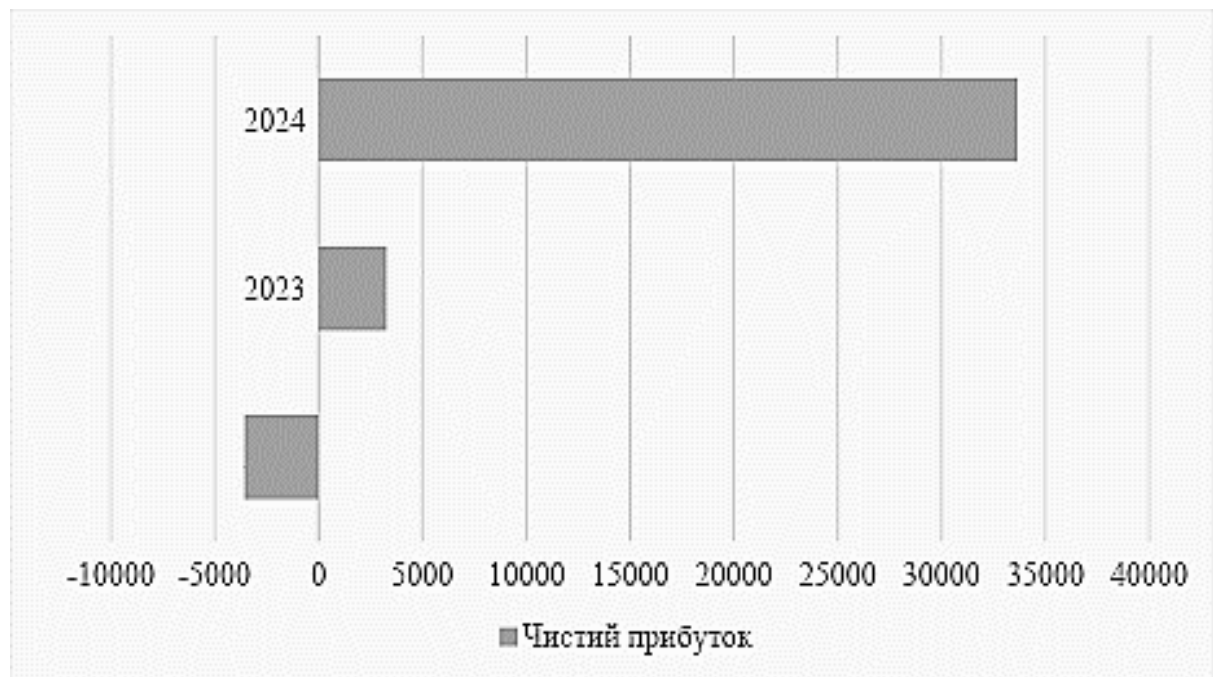

Рис. 3.1. Динаміка чистого прибутку ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» за 2022-2024 рр.

Джерело: складено автором на основі [32; 36].

У 2022 році підприємство отримало збиток у розмірі 3 575,00 тис. грн, що свідчило про неефективну діяльність у цей період. Основною причиною збитковості стало перевищення собівартості продукції над доходом від її реалізації. Однак у 2023 році ситуація суттєво покращилася – підприємство

отримало чистий прибуток у розмірі 3 275,90 тис. грн. Це стало можливим завдяки зменшенню собівартості при відносно незмінному рівні доходу. У 2024 році фінансові результати підприємства демонструють ще більш стрімке зростання – чистий прибуток становив 33 668,60 тис. грн, що на 30 392,7 тис. грн або на 927,46% більше, ніж у 2023 році. Така динаміка свідчить про надзвичайно ефективну діяльність підприємства у 2024 році, яка забезпечила суттєве зростання прибутковості.

Для поглибленого аналізу ефективності діяльності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» доцільно розрахувати ряд фінансових показників. Рентабельність продажів, яка розраховується як відношення чистого прибутку до чистого доходу від реалізації продукції, у 2022 році мала від'ємне значення (-5,47%), у 2023 році становила 5,07%, а у 2024 році – 35,73%. Спостерігається значне підвищення цього показника, що свідчить про зростання ефективності комерційної діяльності підприємства. Рентабельність активів, що розраховується як відношення чистого прибутку до середньорічної вартості активів, також демонструє позитивну динаміку: у 2022 році – (-1,60%), у 2023 році – 1,97%, у 2024 році – 23,15%. Підвищення цього показника свідчить про зростання ефективності використання активів підприємства [27].

Аналіз структури балансу ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» за досліджуваний період також дозволяє виявити ряд цікавих тенденцій. Загальна вартість активів підприємства зменшилася з 260 446,60 тис. грн на початок 2022 року до 143 828,50 тис. грн на кінець 2024 року.

Це зменшення переважно обумовлене зниженням вартості необоротних активів через значну амортизацію основних засобів. Так, первісна вартість основних засобів зросла незначно – з 280 831,40 тис. грн на початок 2022 року до 283 366,30 тис. грн на кінець 2024 року, однак знос збільшився з 110 534,60 тис. грн до 217 486,20 тис. грн, що призвело до зменшення залишкової вартості основних засобів з 170 296,80 тис. грн до 65 880,10 тис. грн. (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Структура та динаміка активів і пасивів ТОВ «Альтернативна енергетика
Галичини»**

Показник	Роки, тис. грн			Відхилення, 2024/2022	
	2022	2023	2024	абсол., +/-	відн, %
Активи					
Необоротні активи	128 832.90	91 215.90	66 447.70	-62 385.20	-48.42%
Нематеріальні активи	618.90	566.80	514.70	-104.20	-16.84%
Основні засоби (залишкова вартість)	128 126.60	90 596.20	65 880.10	-62 246.50	-48.58%
Оборотні активи	56 018.20	56 244.50	77 380.80	21 362.60	38.13%
Запаси	888.80	887.20	2 008.90	1 120.10	126.02%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	45 401.60	47 018.80	62 928.90	17 527.30	38.61%
Грошові кошти та їх еквіваленти	5 314.70	3 921.10	8 486.80	3 172.10	59.69%
Баланс (загальна сума активів)	184 851.10	147 460.40	143 828.50	-41 022.60	-22.19%
Пасиви					
Власний капітал	2 824.90	7 336.30	40 516.10	37 691.20	>1000%
Зареєстрований (пайовий) капітал	5 000.00	5 000.00	5 000.00	0.00	0.00%
Резервний капітал	766.20	766.20	766.20	0.00	0.00%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-2 941.30	1 570.10	34 749.90	37 691.20	>1000%
Поточні зобов'язання	182 026.20	140 124.10	103 312.40	-78 713.80	-43.24%
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	18 921.50	17 544.80	16 861.90	-2 059.60	-10.88%
Інші поточні зобов'язання	162 333.70	121 770.00	85 744.20	-76 589.50	-47.18%
Баланс (загальна сума пасивів)	184 851.10	147 460.40	143 828.50	-41 022.60	-22.19%

Джерело: складено автором на основі [32; 36].

При цьому структура оборотних активів демонструє зростання дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги з 14 776,60 тис. грн на початок 2022 року до 62 928,90 тис. грн на кінець 2024 року, що свідчить про

збільшення обсягів продажу продукції з відстрочкою платежу. Також позитивною тенденцією є збільшення грошових коштів підприємства з 5 314,70 тис. грн на кінець 2022 року до 8 486,80 тис. грн на кінець 2024 року, що вказує на покращення ліквідності підприємства. Загалом, оборотні активи зросли з 56 018,20 тис. грн на кінець 2022 року до 77 380,80 тис. грн на кінець 2024 року, що є позитивною тенденцією для забезпечення поточної діяльності підприємства (рис. 3.2.) [32].

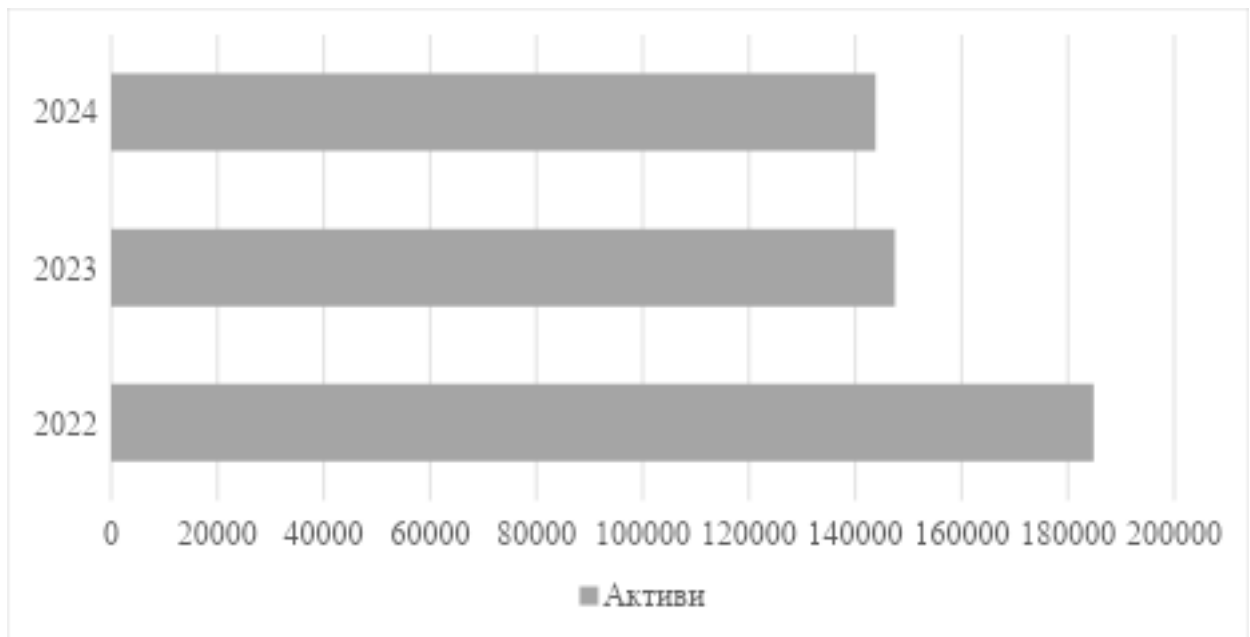

Рис. 3.2. Динаміка загальної вартості активів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» за 2022-2024 рр.

Джерело: складено автором на основі [32; 36].

Структура пасивів ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» також зазнала значних змін за аналізований період. Власний капітал підприємства збільшився з 2 824,90 тис. грн на кінець 2022 року до 40 516,10 тис. грн на кінець 2024 року, що свідчить про підвищення фінансової стійкості (рис. 3.3).

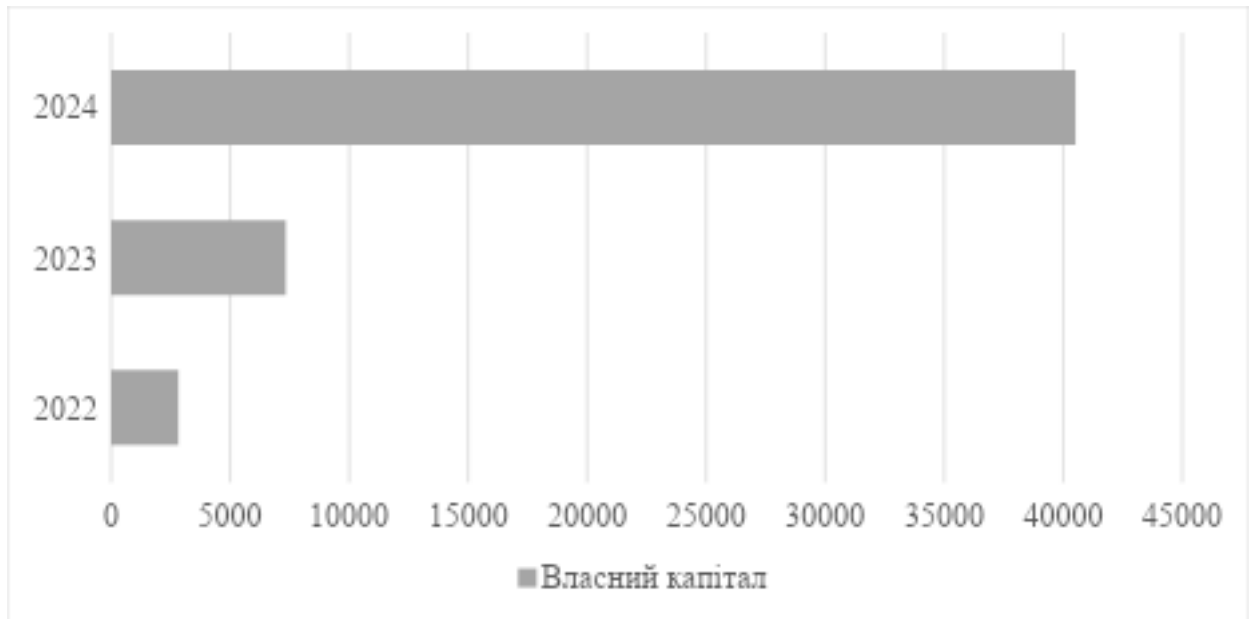

Рис. 3.3. Динаміка власного капіталу ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» за 2022-2024 рр.

Джерело: складено автором на основі [32; 36]

Це збільшення відбулося переважно за рахунок зростання нерозподіленого прибутку з від'ємного значення -2 941,30 тис. грн на кінець 2022 року до 34 749,90 тис. грн на кінець 2024 року. Одночасно з цим відбулося зменшення поточних зобов'язань з 182 026,20 тис. грн на кінець 2022 року до 103 312,40 тис. грн на кінець 2024 року, що також є позитивною тенденцією, яка свідчить про зниження залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Для оцінки фінансової стійкості ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» розрахуємо коефіцієнт автономії (фінансової незалежності), який визначається як відношення власного капіталу до загальної суми активів підприємства.

На кінець 2022 року цей показник становив 0,015, на кінець 2023 року – 0,050, а на кінець 2024 року – 0,282. Спостерігається значне підвищення коефіцієнта автономії, що свідчить про зростання фінансової незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Показники фінансової стійкості та ліквідності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини»

Показник	Роки			Відхилення, 2024/2022		Нормативн е значення
	2022	2023	2024	абсол., +/-	відн, %	
Показники фінансової стійкості						
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0.015	0.050	0.282	0.267	>1000%	≥ 0.5
Коефіцієнт фінансової залежності	65.44	20.10	3.55	-61.89	-94.57%	≤ 2.0
Коефіцієнт фінансової стійкості	0.016	0.052	0.392	0.376	>1000%	≥ 1.0
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-44.61	-11.43	-0.640	43.97	-98.57%	> 0
Показники ліквідності						
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	0.308	0.401	0.749	0.441	143.18%	1.5-2.5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.303	0.395	0.731	0.428	141.25%	0.7-1.0
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.029	0.028	0.082	0.053	182.76%	0.2-0.35
Показники ділової активності						
Коефіцієнт оборотності активів	0.290	0.390	0.650	0.360	124.14%	Збільшення
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1.44	1.37	1.71	0.270	18.75%	Збільшення
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3.45	3.69	5.49	2.04	59.13%	Збільшення
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	11.41	6.38	1.97	-9.44	-82.73%	Збільшення
Показники рентабельності						
Рентабельність діяльності (продажів), %	-5.47	5.07	35.73	41.20	753.20%	> 0, збільш.
Рентабельність активів, %	-1.60	1.97	23.15	24.75	>1000%	> 0, збільш.
Рентабельність власного капіталу, %	-67.27	32.29	70.51	137.78	204.82%	> 0, збільш.

Джерело: складено автором на основі [32; 36].

Проте, значення цього показника на кінець 2024 року (0,282) все ще залишається нижчим за нормативне (0,5), що вказує на потребу подальшого підвищення фінансової стійкості підприємства.

Аналіз ліквідності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» здійснимо шляхом розрахунку коефіцієнтів загальної, швидкої та абсолютної ліквідності. Коефіцієнт загальної ліквідності, який розраховується як відношення оборотних активів до поточних зобов'язань, на кінець 2022 року становив 0,308, на кінець 2023 року – 0,401, а на кінець 2024 року – 0,749. Спостерігається позитивна динаміка цього показника, проте його значення залишається нижчим за нормативне (1,5-2,5), що свідчить про недостатність оборотних активів для покриття поточних зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності, який розраховується як відношення високоліквідних активів (грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань, на кінець 2024 року становив 0,731, що також є нижчим за нормативне значення (0,7-1,0), але вже наближається до нього. Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство може погасити негайно за рахунок грошових коштів, на кінець 2024 року становив 0,082, що також є нижчим за нормативне значення (0,2-0,35).

Для оцінки ділової активності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» розрахуємо коефіцієнти оборотності активів, оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості. Коефіцієнт оборотності активів, який розраховується як відношення чистого доходу від реалізації продукції до середньорічної вартості активів, у 2022 році становив 0,29, у 2023 році – 0,39, а у 2024 році – 0,65. Спостерігається позитивна динаміка цього показника, що свідчить про підвищення ефективності використання активів підприємства. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, який характеризує швидкість обертання дебіторської заборгованості підприємства, у 2024 році становив 1,71, що є відносно низьким значенням і свідчить про тривалий період погашення заборгованості дебіторами. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2024 році становив 5,49, що є досить високим значенням і свідчить про своєчасність розрахунків підприємства зі своїми постачальниками та підрядниками [36].

Підсумовуючи результати проведеного аналізу, можна зробити висновок, що фінансовий стан ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» протягом 2022-2024 років суттєво покращився. Підприємство перейшло від збитковості у 2022 році до високо прибуткової діяльності у 2024 році. Це стало можливим завдяки значному зростанню доходів від реалізації продукції при одночасному зменшенні собівартості, що свідчить про ефективну оптимізацію витрат та розширення ринків збуту. Показники рентабельності демонструють стрімке зростання, що вказує на підвищення ефективності діяльності підприємства. Фінансова стійкість підприємства також суттєво покращилася, про що свідчить збільшення власного капіталу та зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування. Проте, незважаючи на позитивні тенденції, підприємству слід звернути увагу на покращення показників ліквідності та оптимізацію структури дебіторської заборгованості для забезпечення стабільного фінансового стану у довгостроковій перспективі.

3.3. Удосконалення процесу формування звітності про фінансові результати задля забезпечення інформаційних потреб зацікавлених осіб

Формування якісної фінансової звітності є важливим аспектом діяльності будь-якого підприємства, адже саме через звітність зацікавлені особи отримують інформацію про фінансовий стан та результати діяльності компанії. ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» є підприємством, що спеціалізується на виробництві, передачі, розподіленні та торгівлі електроенергією, що визначає особливості формування його фінансової звітності, зокрема звіту про фінансові результати. Аналіз наявної системи формування фінансової звітності на підприємстві та розробка рекомендацій щодо її удосконалення дозволить підвищити якість інформаційного забезпечення зацікавлених осіб.

Аналізуючи наявну систему формування фінансової звітності у ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини», варто відзначити, що підприємство,

відповідно до законодавства України, складає фінансову звітність малого підприємства, яка включає Баланс (форма № 1-м) та Звіт про фінансові результати (форма № 2-м). Ця звітність формується щорічно на основі даних бухгалтерського обліку та відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Проте, така форма звітності, хоча і відповідає нормативним вимогам, не завжди повністю задовольняє інформаційні потреби всіх зацікавлених сторін. Виходячи з аналізу діяльності підприємства за 2022-2024 роки, можна виявити ряд проблемних аспектів у процесі формування звітності про фінансові результати (рис. 3.1).

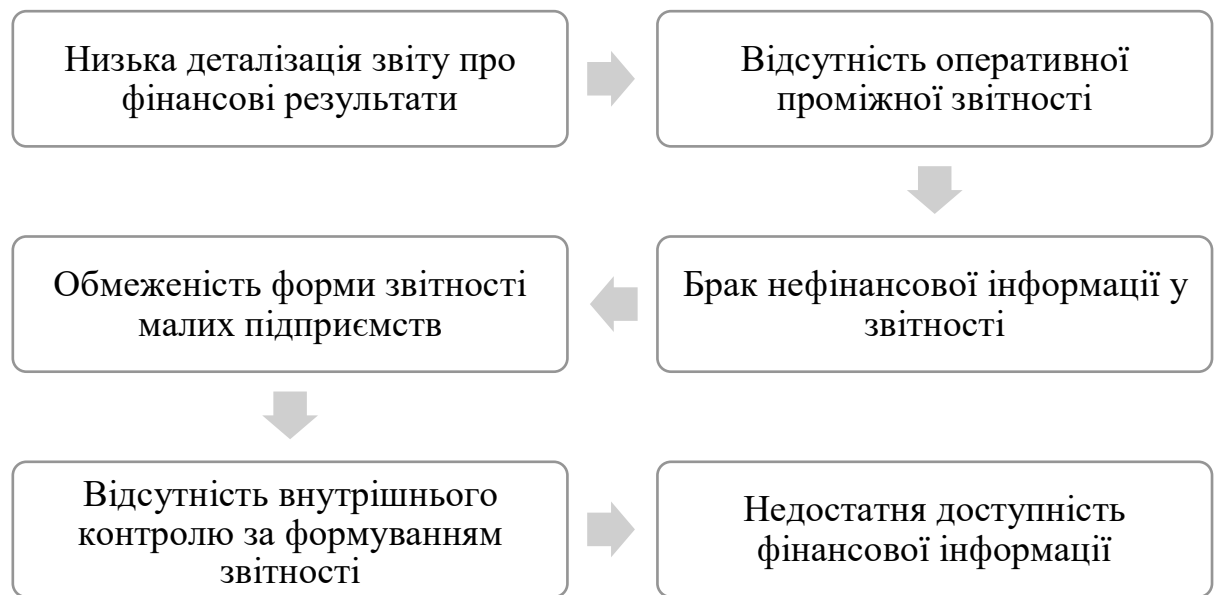

Рис. 3.1. Проблеми у процесі формування звітності про фінансові результати

Джерело: складено автором

Першою проблемою є недостатня деталізація інформації у звіті про фінансові результати. Згідно з формою № 2-м, підприємство відображає лише загальні суми чистого доходу від реалізації продукції, собівартості, інших операційних доходів та витрат, інших доходів та витрат, а також фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток (збиток). Така агрегована інформація не дозволяє зацікавленим особам, зокрема інвесторам та кредиторам, детально аналізувати структуру доходів та витрат підприємства, оцінювати ефективність окремих напрямів діяльності та прогнозувати

майбутні фінансові результати. Для підприємства, що займається виробництвом та торгівлею електроенергією, важливо розмежовувати доходи та витрати за різними видами діяльності, а також відображати вплив сезонних факторів на фінансові результати [36].

Другою проблемою є відсутність проміжної (квартальної, місячної) звітності про фінансові результати, яка б дозволяла оперативно відслідковувати динаміку фінансових показників підприємства та своєчасно приймати управлінські рішення. Для підприємства енергетичного сектору, діяльність якого характеризується значними сезонними коливаннями, наявність оперативної інформації про фінансові результати є особливо важливою для ефективного управління.

Третьою проблемою є недостатнє розкриття нефінансової інформації, яка має суттєвий вплив на формування фінансових результатів підприємства. Зокрема, для підприємства альтернативної енергетики важливим є розкриття інформації про екологічні аспекти діяльності, соціальну відповідальність, впровадження інноваційних технологій, що може суттєво впливати на інвестиційну привабливість підприємства та його конкурентоспроможність на ринку [5, с. 2]

Для удосконалення процесу формування звітності про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» доцільно запропонувати наступні рекомендації (рис. 3.2).

По-перше, рекомендується розробити та впровадити розширений формат звіту про фінансові результати, який би включав детальну структуру доходів та витрат підприємства за видами діяльності. Зокрема, доцільно виокремлювати доходи від виробництва електроенергії, її передачі, розподілення та торгівлі, а також відповідні витрати за цими напрямками діяльності. Це дозволить оцінювати рентабельність кожного виду діяльності та приймати обґрунтовані рішення щодо їх розвитку або оптимізації.

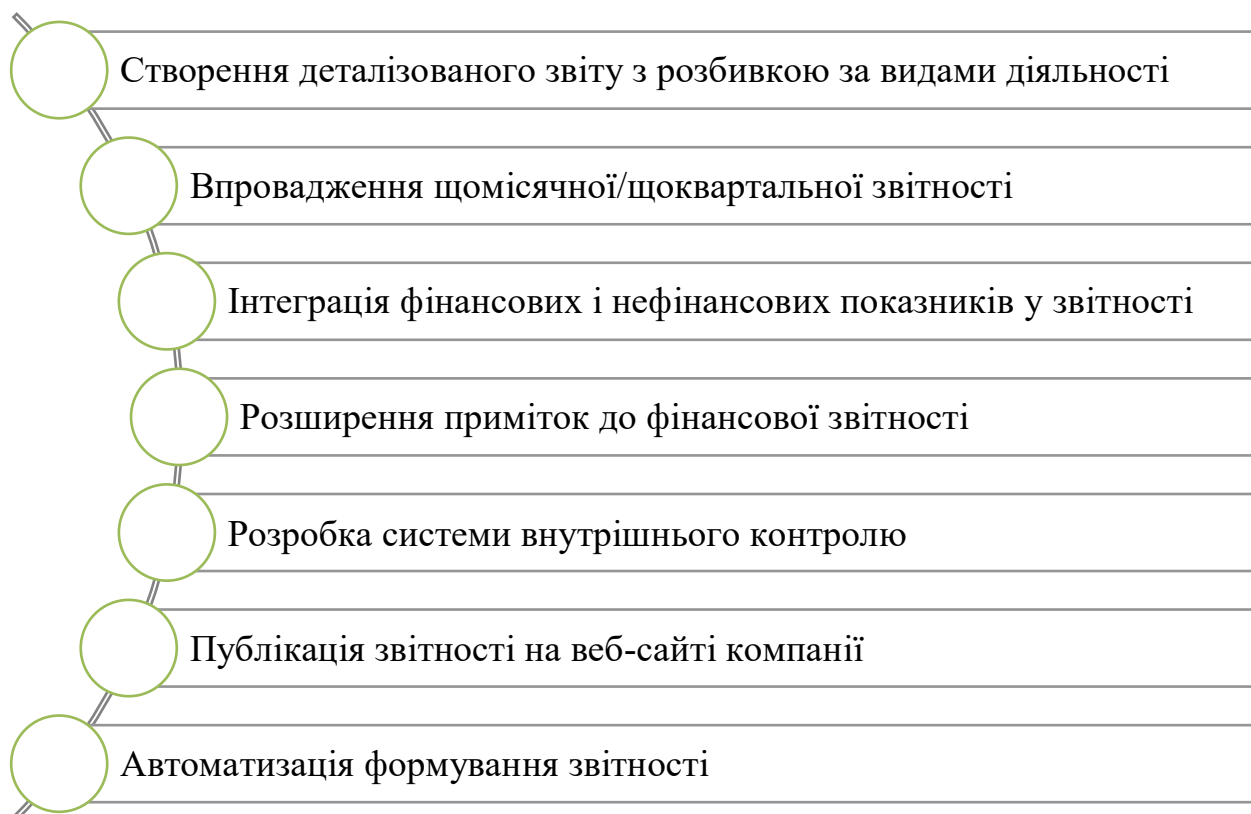

Рис. 3.2. Шляхи вирішення проблем у процесі формування звітності про фінансові результати

Джерело: складено автором

По-друге, рекомендується впровадити систему формування внутрішньої проміжної звітності про фінансові результати з періодичністю, що відповідає інформаційним потребам менеджменту (щомісячно або щоквартально). Така звітність має забезпечувати оперативний контроль за динамікою доходів, витрат та фінансових результатів підприємства, а також дозволяти своєчасно виявляти відхилення від планових показників та приймати відповідні управлінські рішення. Для цього доцільно використовувати сучасні інформаційні системи автоматизації бухгалтерського обліку та формування звітності, які забезпечують оперативність та достовірність інформації [31, с. 42]

По-третє, для забезпечення інформаційних потреб зовнішніх користувачів фінансової звітності, зокрема інвесторів та кредиторів,

рекомендується розширити обсяг розкриття інформації у примітках до фінансової звітності. Зокрема, доцільно включати інформацію про фактори, що вплинули на формування фінансових результатів у звітному періоді, оцінку ризиків та невизначеностей, які можуть вплинути на майбутні фінансові результати, а також плани щодо розвитку підприємства на наступні періоди. Така інформація дозволяє зовнішнім користувачам більш обґрунтовано оцінювати фінансовий стан та перспективи розвитку підприємства.

По-четверте, враховуючи специфіку діяльності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» та сучасні тенденції розвитку корпоративної звітності, рекомендується розробити та впровадити елементи інтегрованої звітності, яка б включала не лише фінансову інформацію, але й нефінансові показники діяльності підприємства. Зокрема, доцільно розкривати інформацію про екологічні аспекти діяльності (використання відновлюваних джерел енергії, зменшення впливу на навколишнє середовище), соціальну відповідальність (створення робочих місць, умови праці, соціальні проекти), інноваційну діяльність (впровадження нових технологій, інвестиції в розвиток). Така інформація є особливо цінною для потенційних інвесторів, які орієнтуються на принципи сталого розвитку та соціально відповідального інвестування.

По-п'яте, для підвищення достовірності та надійності фінансової звітності рекомендується запровадити систему внутрішнього контролю за процесом формування звітності. Це включає розробку внутрішніх регламентів та процедур формування звітності, визначення відповідальних осіб, встановлення контрольних точок та перевірок. Також доцільно розглянути можливість проведення періодичного внутрішнього аудиту або залучення зовнішніх аудиторів для перевірки фінансової звітності, що підвищить довіру зацікавлених осіб до інформації, яка розкривається підприємством [5, с. 5-6]

По-шосте, для забезпечення більшої прозорості та доступності фінансової інформації для зацікавлених осіб рекомендується розглянути можливість розміщення фінансової звітності та аналітичної інформації на веб-сайті підприємства. Це дозволить потенційним інвесторам, клієнтам,

постачальникам та іншим зацікавленим особам отримувати актуальну інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, що сприятиме формуванню позитивного іміджу та підвищенню інвестиційної привабливості.

Запропоновані рекомендації щодо удосконалення процесу формування звітності про фінансові результати ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» дозволять значно підвищити якість інформаційного забезпечення зацікавлених осіб, сприятимуть прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень та підвищенню ефективності діяльності підприємства. Важливо відзначити, що впровадження запропонованих рекомендацій має відбуватися поступово, з урахуванням наявних ресурсів та можливостей підприємства, а також відповідно до змін у законодавстві та стандартах бухгалтерського обліку.

В умовах розвитку цифрової економіки особливо актуальним стає використання сучасних інформаційних технологій у процесі формування та представлення фінансової звітності. Тому для ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» рекомендується розглянути можливість впровадження спеціалізованих програмних продуктів та інформаційних систем, які забезпечують автоматизацію процесу формування звітності, її аналізу та візуалізації. Це дозволить значно підвищити оперативність та достовірність фінансової інформації, зменшити трудомісткість процесу формування звітності та забезпечити зручний формат представлення інформації для різних категорій користувачів [18, с. 10].

ВИСНОВКИ

Фінансові результати посідають центральне місце в системі бухгалтерського обліку, відображаючи ефективність господарської діяльності підприємства та забезпечуючи інформаційні потреби різних груп користувачів. Результати дослідження наукових підходів до визначення фінансових результатів показали їх багатоаспектність – вони трактуються як прибуток або збиток, різниця між доходами і витратами, приріст чи зменшення власного капіталу. Важливість фінансових результатів проявляється в їх ролі як джерела інформації для прийняття управлінських рішень, основи для контролю за формуванням і розподілом прибутку, інструменту для оцінки ефективності використання ресурсів та забезпечення сталого розвитку підприємства.

Ключовим елементом обліку фінансових результатів є класифікація доходів і витрат, яка забезпечує їх систематизацію та групування за різними ознаками. Аналіз показав, що найважливішою є класифікація за видами діяльності – операційною, фінансовою та інвестиційною, що дозволяє оцінювати ефективність кожного напрямку діяльності підприємства. Важливою для управління є також класифікація витрат на постійні та змінні, за економічними елементами, за статтями калькуляції, що забезпечує контроль та аналіз структури витрат.

Нормативно-правове регулювання обліку фінансових результатів в Україні представляє собою багаторівневу систему, що включає законодавчі акти різного рівня – від Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» до внутрішніх нормативних документів підприємства. Важливу роль відіграють національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, зокрема НП(С)БО 1, П(С)БО 15 і П(С)БО 16, які регламентують методологічні аспекти формування і відображення доходів, витрат та фінансових результатів. Встановлено, що система нормативного

регулювання постійно вдосконалюється в напрямку гармонізації з міжнародними стандартами.

Дослідження особливостей обліку фінансових результатів на ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» показало, що підприємство використовує диференційований підхід до обліку результатів за видами діяльності – виробництво, передача, розподілення та торгівля електроенергією. Для цього застосовується система аналітичних рахунків, що дозволяє контролювати формування фінансових результатів за кожним напрямком. Специфікою обліку є значна частка амортизаційних відрахувань у структурі витрат через високу вартість обладнання та необхідність врахування впливу державного регулювання галузі.

Методика обліку доходів, витрат та фінансових результатів на підприємстві включає шість послідовних етапів: документальне оформлення господарських операцій, систематизація та групування інформації в регістрах обліку, формування фінансових результатів, розрахунок податку на прибуток, визначення чистого фінансового результату та відображення інформації у фінансовій звітності. Аналіз показав, що за період 2022-2024 років фінансові результати підприємства значно покращилися – від збитку у розмірі 3 575,00 тис. грн у 2022 році до прибутку в 33 668,60 тис. грн у 2024 році, що свідчить про підвищення ефективності діяльності.

Порівняльний аналіз міжнародного та вітчизняного досвіду формування фінансової звітності виявив ряд відмінностей, зокрема в підходах до оцінки активів і зобов'язань, визнання доходів і витрат, розкриття інформації у примітках. Встановлено, що міжнародні стандарти більше орієнтовані на інформаційні потреби інвесторів, тоді як вітчизняна практика зосереджена на відповідності регуляторним вимогам. Процес гармонізації триває, що вимагає від підприємств адаптації своїх облікових систем до міжнародних вимог.

Оцінка ефективності діяльності ТОВ «Альтернативна енергетика Галичини» на основі аналізу фінансових результатів показала суттєве покращення фінансового стану підприємства протягом досліджуваного

періоду. Рентабельність продажів зросла з -5,47% у 2022 році до 35,73% у 2024 році, рентабельність активів – з -1,60% до 23,15%. Покращилися також показники фінансової стійкості та ліквідності, хоча деякі з них все ще залишаються нижчими за нормативні значення.

Для вдосконалення процесу формування звітності про фінансові результати запропоновано розширити формат звіту з деталізацією доходів і витрат за видами діяльності, запровадити систему внутрішньої проміжної звітності, розширити обсяг розкриття інформації у примітках, впровадити елементи інтегрованої звітності з включенням нефінансових показників, вдосконалити систему внутрішнього контролю за формуванням звітності та використовувати сучасні інформаційні технології для автоматизації процесу. Реалізація цих рекомендацій дозволить підвищити якість інформаційного забезпечення зацікавлених осіб та ефективність управлінських рішень.

Проведене дослідження підтверджує, що правильно організований облік фінансових результатів та формування якісної звітності є необхідною умовою для ефективного управління підприємством, забезпечення його фінансової стійкості та конкурентоспроможності в сучасних ринкових умовах. Подальші дослідження доцільно спрямувати на вдосконалення методик аналізу фінансових результатів, розробку систем прогнозування та планування фінансових показників, а також впровадження сучасних інформаційних технологій в процеси обліку та формування звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блонська В.І. Стратегія управління доходами торговельного підприємства в умовах розвитку ринкових відносин / В.І. Блонська // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.6. – С. 117-123.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік / за ред. Ф.Ф. Бутинця. – Вид. 7-оє. – Житомир : Вид-во "Рута", 2006. – 832 с.
3. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 20.01.2025).
4. Гуріна Н., Томша А. Формування маркетингових витрат на підприємстві: бухгалтерський та податковий облік. Економіка та суспільство. 2021. № 24. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-38> (дата звернення: 20.01.2025).
5. Добровольська О., Кравченко М., Даніленко О. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. Економіка та суспільство. 2021. № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-34> (дата звернення: 20.01.2025).
6. Економіка та управління АПК = AIC Economics and Management: збірник наукових праць. № 2 (169) 2021. Білоцерківський національний аграрний університет. Біла Церква: БНАУ, 2021. 205 с. DOI 10.33245. URL: https://econommeneg.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/economika/econ_apk_2_2021.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 20.01.2025).
7. Кальченко О., Шишкіна О., Данилович В. Фінансова звітність як інструмент фінансового менеджменту. Problems and prospects of economics and management. 2024. № 1(37). С. 288–300. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1\(37\)-288-300](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1(37)-288-300) (дата звернення: 20.01.2025).
8. Камінська Т.Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку / Т.Г. Камінська // Науковий

вісник НУБіП України : зб. наук. праць. – К. : Вид-во НУБіП України, 2010. – Вип. 154. – Ч. 3. [Електронний ресурс]. – URL: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_154_3/10ktg.pdf (дата звернення: 20.01.2025).

9. Кірсанова В., Ковальова О. Фінансовий результат діяльності підприємства як облікова категорія. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2020. Т. 25, № 6(85). URL: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-44> (дата звернення: 16.01.2025).

10. Ковальова О., Іоргачова М. Фінансовий результат як індикатор інвестиційної привабливості підприємства. Економіка та суспільство. 2022. № 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-16> (дата звернення: 16.01.2025).

11. Козлов В. П., Юрчишен Д. В. Оцінка впливу чинників на фінансовий результат підприємства. Ефективна економіка. 2023. № 11. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.67> (дата звернення: 16.01.2025).

12. Кришталь Г. О. Корпоративне управління підприємствами: кодекси найвдаліших практик. Scientific papers of the legislation institute of the verkhovna rada of ukraine. 2022. № 4. С. 90–96. URL: <https://doi.org/10.32886/instzak.2022.04.10> (дата звернення: 20.01.2025).

13. Лишиленко О. В. До питання обліку витрат і доходів підприємств. Статистика України. 2004. № 3. С. 108–112.

14. Манрдус Н., Брік С. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. № 2(29). URL: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.29-22> (дата звернення: 16.01.2025).

15. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ) : Список Ради з Міжнар. стандартів бух. обліку від 01.01.2012 : станом на 12 берез. 2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (дата звернення: 16.01.2025).

16. Міньковська А. В., Шаповалов Є. В., Іонова К. О. Облік основних засобів: фінансовий та податковий аспекти. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. № 10. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-09-03> (дата звернення: 20.01.2025).
17. Молибога К. Корпоративна культура та корпоративне управління: аспекти взаємодії. Problems and prospects of economic and management. 2019. № 3 (19). С. 106–112. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-3\(19\)-106-112](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-3(19)-106-112) (дата звернення: 20.01.2025).
18. Невгад Ю. О. Шляхи вдосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства. Науковий погляд в майбутнє. 2017. № 05-05. С. 64–67. URL: <https://doi.org/10.30888/2415-7538.2017-05-05-083> (дата звернення: 16.01.2025).
19. Осадча О. О. Концепції формування фінансових результатів як об'єктів бухгалтерського обліку. Bulletin national university of water and environmental engineering. 2020. Т. 1, № 89. С. 144. URL: <https://doi.org/10.31713/ve1202013> (дата звернення: 16.01.2025).
20. Пархоменко Л. А. Поняття, класифікація та функції витрат. The modern trends in the development of business social responsibility. 2021. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-107-7-11> (дата звернення: 16.01.2025).
21. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 20.01.2025).
22. Подолянчук О. А., Гудзенко Н. М., Коваль Н. І. Фінансова звітність в умовах воєнного стану. Agrosvit. 2023. № 13. С. 21–29. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.13.21> (дата звернення: 20.01.2025).
23. Про альтернативні джерела енергії : Закон України від 20.02.2003 № 555-IV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

24. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII : станом на 20 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 20.01.2025).
25. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV : станом на 3 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 16.01.2025).
26. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ М-ва фінансів України від 07.02.2013 № 73 : станом на 3 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 16.01.2025).
27. Про ринок електричної енергії : Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> (дата звернення: 20.01.2025).
28. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII : станом на 8 берез. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> (дата звернення: 20.01.2025).
29. Сопко В. В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник: КНЕУ, 2004. – 411 с. URL: <https://studentbooks.com.ua/content/view/130/35/> (дата звернення: 20.01.2025).
30. Татар М. С., Ванярха Г. М. Облік і аудит доходів і витрат підприємств в умовах глобальних викликів. Time description of economic reforms. 2021. № 4. С. 67–75. URL: <https://doi.org/10.32620/cher.2020.4.09> (дата звернення: 16.01.2025).
31. Тесак О., Барановська С. Фінансова звітність як основний елемент методу бухгалтерського обліку. Наукові перспективи (Naukovì perspektivì). 2022. № 11(29). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-11\(29\)-243-252](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-11(29)-243-252) (дата звернення: 20.01.2025).
32. ТОВ АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА ГАЛИЧИНИ. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/c/41369876> (дата звернення: 20.01.2025).

33. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV : станом на 10 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

34. Чатченко О. Є. Корпоративне управління і психологія: нові підходи до економіки підприємства. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 2024. № 20. С. 118–124. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.118> (дата звернення: 20.01.2025).

35. Чернявська Є. І., Овечкіна О. А. Трудові відносини як об'єкт ринкового реформування економіки. *Time description of economic reforms*. 2018. № 4. С. 73–80. URL: <https://doi.org/10.32620/cher.2018.4.11> (дата звернення: 20.01.2025).

36. АЕГ. Альтернативна енергетика Галичини. URL: <https://aeg.if.ua/> (дата звернення: 20.01.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність за 2024 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА ГАЛИЧИНИ"

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ., М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ВУЛ. Л. РЕБЕТА, БУД. 8Г

(ТОВ "АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА ГАЛИЧИНИ")

Код за ЄДРПОУ: 41369876

Дата звіту	24.02.2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	<u>Притула Леся Іванівна</u>
КАТОТТГ	UA26040190010045761
Кількість працівників	29

Фінансова звітність малого підприємства

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	566.80	514.70
первісна вартість	1001	781.40	781.40
накопичена амортизація	1002	214.60	266.70
Незавершені капітальні інвестиції	1005	52.90	52.90
Основні засоби:	1010	90 596.20	65 880.10
первісна вартість	1011	282 957.30	283 366.30
знос	1012	192 361.10	217 486.20
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	91 215.90	66 447.70
II. Оборотні активи Запаси:	1100	887.20	2 008.90
у тому числі готова продукція	1103	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	47 018.80	62 928.90
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1 828.10	939.90
у тому числі з податку на прибуток	1136	562.60	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	508.90	718.60
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 921.10	8 486.80
Витрати майбутніх періодів	1170	50.80	44.50
Інші оборотні активи	1190	2 029.60	2 253.20
Усього за розділом II	1195	56 244.50	77 380.80
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	147 460.40	143 828.50

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 000.00	5 000.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Резервний капітал	1415	766.20	766.20
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 570.10	34 749.90
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	7 336.30	40 516.10
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	17 544.80	16 861.90
розрахунками з бюджетом	1620	809.30	697.40
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	687.60
розрахунками зі страхування	1625	0.00	3.60
розрахунками з оплати праці	1630	0.00	5.30
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	121 770.00	85 744.20
Усього за розділом III	1695	140 124.10	103 312.40
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Баланс	1900	147 460.40	143 828.50

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	94 228.70	64 633.90
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	48 176.60	58 107.20
Інші операційні доходи	2120		0.00
Інші операційні витрати	2180	5 081.00	3 396.00
Інші доходи	2240	1 271.60	928.60
Інші витрати	2270	1.90	11.60
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	95 500.30	65 562.50
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	53 259.50	61 514.80
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	42 240.80	4 047.70
Податок на прибуток	2300	8 572.20	890.10
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	33 668.60	3 157.60

Фінансова звітність за 2023 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА ГАЛИЧИНИ"
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ., М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ВУЛ. Л. РЕБЕТА, БУД. 8Г
(ТОВ "АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА ГАЛИЧИНИ")
Код за ЄДРПОУ: 41369876

Дата звіту	13.06.2024
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	<u>Притула Леся Іванівна</u>
КАТОТГГ	UA26040190010045761
Кількість працівників	29

Фінансова звітність малого підприємства

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	618.90	566.80
первісна вартість	1001	781.40	781.40
накопичена амортизація	1002	162.50	214.60
Незавершені капітальні інвестиції	1005	87.40	52.90
Основні засоби:	1010	128 126.60	90 596.20
первісна вартість	1011	281 245.40	282 957.30
знос	1012	153 118.80	192 361.10
Довгостракові біологічні активи	1020	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	128 832.90	91 215.90
II. Оборотні активи Запаси:	1100	888.80	887.20
у тому числі готова продукція	1103	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	45 401.60	47 018.80
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	775.40	1 828.10
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	562.60
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	983.30	508.90
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 314.70	3 921.10
Витрати майбутніх періодів	1170	50.70	50.80
Інші оборотні активи	1190	2 603.70	2 029.60
Усього за розділом II	1195	56 018.20	56 244.50
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	184 851.10	147 460.40

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 000.00	5 000.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Резервний капітал	1415	766.20	766.20
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-2 941.30	1 570.10
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	2 824.90	7 336.30
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	18 921.50	17 544.80
розрахунками з бюджетом	1620	735.20	809.30
у тому числі з податку на прибуток	1621	329.30	
розрахунками зі страхування	1625	35.80	
розрахунками з оплати праці	1630	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	162 333.70	121 770.00
Усього за розділом III	1695	182 026.20	140 124.10
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Баланс	1900	184 851.10	147 460.40

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	64 633.90	65 338.70
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	58 107.20	66 852.30
Інші операційні доходи	2120		0.00
Інші операційні витрати	2180	3 396.00	2 646.00
Інші доходи	2240	928.60	914.10
Інші витрати	2270	11.60	0.20
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	65 562.50	66 252.80
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	61 514.80	69 498.50
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	4 047.70	-3 245.70
Податок на прибуток	2300	771.80	329.30
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	3 275.90	-3 575.00